

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 34

15 травня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 34 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Ворошилов О.

Президентская избирательная кампания П. Порошенко в отзывах экспертов.....	5
---	----------

Тарасенко Н.

Президентська кампанія Ю. Тимошенко: заради участі чи перемоги?	20
--	-----------

Законодавча влада	38
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	50
------------------------------	-----------

Політика	66
-----------------------	-----------

Економіка	76
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	81
---	-----------

У ЦЕНТРИ УВАГИ

У Києві відбувся загальноукраїнський круглий стіл національної єдності

Про ініціативу проведення загальноукраїнського круглого столу національної єдності оголосили 8 травня у своїй спільній заяві в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов і Прем'єр-міністр України А. Яценюк.

Метою діалогу є формування національного консенсусу з ключових для українського суспільства проблем, насамперед пошук шляхів подолання кризи на Сході України.

Передбачається, що напрацьовані пропозиції за участі всіх політичних сил будуть імплементовані Верховною Радою, зокрема й через механізми внесення змін до Конституції та законодавства України.

Перший загальноукраїнський круглий стіл національної єдності відбувся 14 травня у Києві.

Участь у заході взяли президенти України Л. Кравчук і Л. Кучма, в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов, Прем'єр-міністр України А. Яценюк, губернатор Донецької області С. Тарута, патріарх Філарет, голова фракції Партії регіонів О. Єфремов, кандидати на пост Президента Ю. Тимошенко, С. Тігіпко, посол США в Україні Д. Паст, народні депутати М. Левченко, І. Богословська, Т. Бахтєєва, екс-заступник Генпрокурора Р. Кузьмін, представник ОБСЄ В. Ішингер та ін.

Представники проросійських сепаратистів відмовилися брати участь у заході.

У вітальній промові в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов зазначив, що влада відкрита й готова до діалогу. Водночас, за його словами, з озброєними людьми проводитимуться заходи згідно з чинними законами. «Ми не дозволимо шантажувати, тероризувати як Донецький, Луганський регіони, так і всю Україну», – заявив О. Турчинов.

Прем'єр-міністр А. Яценюк у свою чергу заявив, що влада готова до діалогу з усіма, хто працює на єдність країни. Також

Прем'єр озвучив ключові пріоритети влади – єдність, децентралізація, зміни до Конституції, обрання Президента і європейська інтеграція.

Він висловив сподівання, що «круглий стіл єдності» буде проведено в якомога більшій кількості регіонів України.

Спеціальний посол голови ОБСЄ В. Ішінгер під час свого виступу наголосив на необхідності проведення в Україні чесних і прозорих виборів.

Водночас донецький міський голова О. Лук'янченко висловив жаль стосовно того, що на сьогодні немає спроб центральної влади організувати діалог на місці, зокрема, у східних регіонах. Він запропонував створення групи за посередництва ОБСЄ для вивчення ситуації в регіоні. За його словами, ця група має приїхати до Донецька чи Луганська, вивчити ситуацію на місці та почати діалог.

Кандидат на пост Президента Ю. Тимошенко вважає, що Україна має звернутися до гарантів своєї безпеки щодо виконання зобов'язань і просити світ про третій етап санкцій проти Росії. «Нам потрібно попросити нарешті, щоб дали третій рівень санкцій, бо були публічні заяви, що якщо буде вторгнення на континентальну Україну, то буде застосовано третій рівень санкцій. Мені здається, що настав час це зробити», – пояснила вона.

Водночас патріарх Філарет, виступаючи на круглому столі, заявив, що причина складної ситуації, у якій опинилася Україна, – це агресія з боку Росії. «Коли на нашій території не буде іноземних агресорів, тоді ми розберемось і вирішимо ці питання. Тим більше що багато із них є надуманими, насамперед мовне питання», – заявив Філарет. Патріарх закликав США і ЄС допомогти звільнити захоплені українські території. «Виконайте те, що обіцяли. Ви гаранти? То допоможіть зберегти територіальну цілісність Української держави», – заявив Філарет.

О. Єфремов з Партії регіонів, виступаючи на круглому столі, запропонував зупинити військові дії на Сході України. За його словами, кількість загиблих мирних мешканців уже перевищує 100. Також лідер фракції Партії регіонів висловив думку, що цей захід не підготовлений належним чином і проводиться владою «для себе».

Наступний круглий стіл національної єдності заплановано провести в Донецьку. Про це, зокрема, поінформував перший Президент України Л. Кравчук. «Ми готуємося до круглого столу, який відбудеться в суботу. Крайній термін – це понеділок, але не пізніше, тому що далі просто немає сенсу його проводити», – сказав він.

Перший Президент також відзначив необхідність підготувати на цей круглий стіл відповідну програму. «Я думаю, що ця програма має містити в собі нову регіональну політику, яку ми запропонуємо регіонам, передусім Сходу України», – сказав Л. Кравчук.

Водночас голова Донецької облдержадміністрації С. Тарута повідомив, що через два дні Донецьк буде готовий прийняти другий загальноукраїнський круглий стіл національної єдності. «Ми ще проводимо переговори, нам ще потрібно дійсно гарантувати безпеку. Через два дні ми можемо дійсно запропонувати те, про що ви говорите», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 14.05; *Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05; *BBC Україна* (<http://www.bbc.co.uk>). – 2014. – 14.05).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, ст. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Президентская избирательная кампания

П. Порошенко в отзывах экспертов

Внефракционный депутат Верховной Рады, лидер партии «Солидарность», бизнесмен П. Порошенко был зарегистрирован Центральной избирательной комиссией в качестве кандидата на пост Президента Украины 31 марта.

На сегодня он, согласно социологическим опросам, является фаворитом президентской избирательной кампании.

В частности, как свидетельствуют данные опроса, проведенного 25–30 апреля соцгруппой «Рейтинг», среди тех, кто намерен принять участие в выборах, за П. Порошенко готовы проголосовать 43,4 % опрошенных, за Ю. Тимошенко – 13,9 %, за С. Тигипко – 6,7 %. Из всех опрошенных респондентов намерены проголосовать за П. Порошенко 34,3 %. За Ю. Тимошенко собираются отдать голос 11,1 %, за С. Тигипко – 5,7 %.

Свои результаты представили также в Центре им. А. Разумкова. По данным опроса, 33,3 % от общего числа респондентов (47,7 % из тех, кто примет участие в выборах и определился с кандидатом) проголосовали бы за П. Порошенко. За Ю. Тимошенко готовы отдать свои голоса 10 % (14,8 % из тех, кто пойдет на выборы). За С. Тигипко – 4,9 % (6,7 % из тех, кто пойдет на выборы). Во втором туре П. Порошенко побеждает любого соперника со значительным отрывом.

По данным же всеукраинского телефонного опроса, проведенного 6–8 мая компанией GFK Ukraine по заказу ТСН (телеканал «1+1»), отдать свой голос за П. Порошенко готовы уже 40,5 % респондентов. Вторым в рейтинге идет народный депутат С. Тигипко – 9,0 %, немного меньшее количество голосов (8,8 %) у лидера партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко.

Данные соцопросов свидетельствуют и о том, что однозначный фаворит избирательной гонки П. Порошенко смог увеличить отрыв от соперников не только в абсолютных, но и в относительных цифрах, и вплотную приблизился к победе в первом туре. Количество уверенных в победе лидера возросло на 15 %, что в разы больше, чем у его соперников (так, максимальный рост продемонстрировал рейтинг М. Добкина, прибавив 1,2 % к его предыдущему результату в 0,7 %). Сейчас П. Порошенко – потенциальный лидер обоих туров, поскольку уверенно выигрывает у всех потенциальных соперников по второму туру.

В целом социологи констатируют, что поддержка П. Порошенко растет, поддержка Ю. Тимошенко падает. Потому не исключено, что если П. Порошенко не наберет 50 % +1 голос в первом туре, то во втором его соперником может оказаться даже не Ю. Тимошенко, а С. Тигипко или М. Добкин, особенно при высокой явке на Востоке Украины.

Может ли кардинально измениться расклад сил? Скорее всего, нет, считает генеральный директор Киевского международного института социологии В. Паниотто, отметивший, что, «конечно, рейтинги меняются, но не до такой степени». Он полагает, что изменить положение может лишь перенос выборов. В этой ситуации П. Порошенко для победы, считает социолог, лучше ничего не делать и не рисковать.

Впрочем, по словам политолога М. Басараба, хотя рейтинг кандидатов в Президенты Украины свидетельствует о том, что победу должен неминуемо одержать П. Порошенко, тем не менее, эксперт допускает, что у него на выходе поддержка может оказаться меньшей. Сейчас весь рейтинг П. Порошенко базируется на ожиданиях, но они, считает М. Басараб, не подкреплены ни одним реальным действием политика.

В том, что президентский пост неминуемо получит П. Порошенко, сомневается и директор Агентства моделирования ситуаций В. Бала. По его словам, около 40 % избирателей Юго-востока еще не определились с тем, кого будут поддерживать на выборах, а это большой процент.

Свою предвыборную программу кандидат в Президенты П. Порошенко представил 5 апреля. Документ получил название «Жить по-новому» и был опубликован на официальной странице кандидата П. Порошенко в сети Facebook. «Коренных изменений требуют как страна в целом, так и каждый гражданин в отдельности. Но мы не можем изменить Украину, если не изменимся сами, не поменяем своего отношения к собственной жизни и к жизни государства в целом», – говорится в тексте документа.

Кандидат разделил свои предвыборные обещания на четыре блока – политический, экономический, социальный и оборонный.

В числе ключевых пунктов программы П. Порошенко – сохранение парламентско-президентской формы правления в пределах Конституции 2004 г., дальнейшая децентрализация власти, назначение досрочных выборов в парламент до конца 2014 г., внесение закона о парламентской оппозиции и проведение выборов мэров в два тура. Кандидат также намерен

добиваться создания общественного телевидения, соблюдения свободы слова и принципа прозрачности работы СМИ.

Отдельно П. Порошенко заявил о своем намерении добиваться максимальной защиты прав нацменьшинств и сохранения статуса-кво в языковом вопросе, а также защиты русского языка на всей территории страны.

Гражданам предлагается также введение безвизового режима с ЕС, сохранение и приумножение соцвыплат, госинвестиции в образование и науку и реформа правоохранительных органов. Намерен политик также провести люстрацию и добиться обеспечения публичного контроля за назначением и деятельностью судей.

Кроме того, П. Порошенко намерен отвести Антимонопольному комитету роль ключевого экономического регулятора, в первую очередь для демополизации жилищно-коммунального сектора. Традиционно кандидат обещает бороться с коррупцией. Также намерен обеспечить доступ украинской продукции на мировые рынки, в том числе через зону свободной торговли с ЕС. Аграрную отрасль П. Порошенко рассматривает как один из приоритетов экономического развития страны. В то же время он намерен возродить промышленный комплекс страны.

Главным оборонным приоритетом в программе П. Порошенко названо возвращение Крыма в состав Украины. Вместе с тем он намерен укреплять обороноспособность армии и развивать военно-промышленный комплекс. В то же время П. Порошенко намерен добиваться урегулирования отношений с Россией с учетом неотвратимости европейского курса Украины. Он также обещает диверсификацию поставок газа и снижение энергоемкости экономики в целом.

«Я верю, что мы способны услышать и понять друг друга. Способны объединиться ради достойного будущего Украины, ради общей победы. Желание и готовность украинцев жить по-новому – вот основной ресурс национального развития и главный залог успеха», – подытоживают цели программы.

Следует отметить, что в экспертной среде значительный интерес вызвала экономическая часть программы П. Порошен-

ко, носящая красноречивое название «Жить безбедно» и уместившаяся на 1,5 страницах.

Так, по мнению директора Центра CASE-Украина Д. Боярчука, «экономическая программа Порошенко – как хороший тост: чтобы все были богатыми и здоровыми. В ней много сентенций, с которыми трудно поспорить. ...Общее впечатление – Порошенко понимает, что надо либерализировать экономику и собирается идти по этому пути».

Эксперт отмечает, что «из-за общности формулировок придаться к чему-то в экономическом блоке Порошенко почти не к чему. Вся программа – это размытые и декларативные, но в целом правильные вещи. Никто же не будет спорить, что надо убирать “коррупционный налог” на экономику и преумножать национальное богатство. Вопрос, скорее, в том, как Порошенко собирается всего этого добиваться, но конкретные шаги в программе почти не прописаны.

...Один из немногих конкретных моментов – это то, что аграрный сектор может стать локомотивом украинской экономики. Выделили только аграрную отрасль, потому что имеется в виду краткосрочный период 4–5 лет, на таком горизонте это правильный выбор».

Ведущий эксперт Института экономических исследований и политических консультаций А. Бетлий также считает, что «программа Порошенко декларативна, но при этом она логично построена. Программа Порошенко – это не конкретный перечень шагов, что он будет делать, а скорее широкие мазки как будет выглядеть экономика при Президенте Порошенко. Мне эта картина импонирует, она написана принципами либеральной экономики и свободной конкуренции».

Очень позитивный момент, подчеркивает эксперт, что П. Порошенко обещает поднять социальные выплаты, но только после построения новой устойчивой экономики. «На этом акцентируется внимание – сначала экономика, потом повышение выплат. Это отличает программу Порошенко от львиного большинства предвыборных текстов.

Еще одно положительное отличие – Порошенко понимает, что Конституция изменилась и у Президента меньше

полномочий. Он указывает в тексте, что экономика – прерогатива правительства. Это большая редкость, обычно у нас депутаты местных советов обещают избирателям то, что далеко за гранью их возможностей и полномочий», – отметила А. Бетлий. Среди минусов программы эксперт выделила ее декларативность – «совсем не понятно, каким образом он будет строить предложенную экономику».

Со своей стороны обозреватель Независимого бюро новостей отмечает, что предвыборная программа П. Порошенко хоть и называется «Жить по-новому», особых новшеств не предлагает. «Скорее, его программа просто основывается на здравом смысле и общих надеждах на светлое будущее», – констатирует НБН.

Довольно активно освещались в СМИ и заявления, сделанные П. Порошенко уже в ходе избирательной кампании. В частности, кандидат на пост Президента Украины заявил, что в случае своей победы не будет расширять полномочия главы государства. Он наотрез отказался от узурпации власти и предложил внести изменения в Конституцию Украины, способствующие равномерному распределению властных полномочий.

П. Порошенко видит выход из сложившейся ситуации в передаче полномочий регионам, увеличив не только их права, но и обязанности.

Во время теледебатов П. Порошенко затронул и языковой вопрос. Он предложил придать русскому языку особый статус на территории Украины. «Сегодня румыны, венгры, словаки имеют возможность в рамках территориальной общины общаться на том языке, на котором им комфортно. И русский язык должен получить, безусловно, тот статус, когда любой человек, который общается на этом языке, не должен испытывать никаких притеснений», – добавил он.

Также политик считает нецелесообразным введение чрезвычайного положения для урегулирования ситуации на Востоке Украины, так как это подорвет легитимность президентских выборов, назначенных на 25 мая. «Этого не нужно делать для того, чтобы не ослабить легитимность выборов, проведение которых чрезвычайно важно в нынешних условиях», – за-

явил он. П. Порошенко высказал уверенность в том, что государство «имеет все необходимые инструменты для того, чтобы наводить порядок».

В то же время, по мнению П. Порошенко, с вооруженными террористами государство должно действовать с позиции силы, а с местным мирным населением вести разъяснительную работу и переговоры.

Договариваться, по словам политика, нужно и с Россией. Убеждать отвести войска от границы и убедительно доказывать, что интересам России в Украине ничто не угрожает. Кроме того, лидер предвыборной гонки в Украине призвал Кремль незамедлительно назвать время и место переговоров для сохранения мира.

Особо следует остановиться на вопросе соперничества П. Порошенко и Ю. Тимошенко, которое длится уже не первый год. В нынешней кампании до последнего времени жесткой конфронтации между ними не было. Обозреватели СМИ отмечают, что это заслуга, в первую очередь, П. Порошенко, который неоднократно заявлял, что идти на открытый конфликт с Ю. Тимошенко он не будет, поскольку считает это неправильным с точки зрения непростой ситуации в стране.

Так, во время пресс-конференции в Каменец-Подольском политик заявил, что не собирается критиковать кандидата в Президенты, лидера партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко. «Я не буду комментировать ни одного тезиса в адрес Тимошенко. Никакого, даже если это правда», – сказал он.

Свою позицию П. Порошенко объяснил тем, что «на сегодняшний день нам надо вместе воевать за Украину». Он подчеркнул, что необходимо извлекать уроки из прошлого: «Вы не увидите ни одной критической листовки в адрес какого-либо кандидата». По его мнению, публичное выяснение отношений может дать дополнительные голоса тем, кто, увидев очередную ссору в рядах «оранжевых», может прийти к выводу, что «при них будет беспорядок и перетягивание полномочий, как при Ющенко».

Что же касается Ю. Тимошенко, то она так не считает. Сейчас основным объектом критики экс-премьера стал именно

П. Порошенко, которого она называет «компромиссной фигурой для украинского олигархата».

Впрочем, сам П. Порошенко (состояние которого оценивается в 1,6 млрд дол.) олигархом себя не считает. Политик убежден, что к олигархам относятся люди, которые улучшают свое материальное благосостояние благодаря тому, что находятся у власти. По мнению П. Порошенко, он не относится к олигархам, поскольку не использует государственную власть для обогащения. Политик сделал акцент на том, что все время находился в политической оппозиции, при этом «бандиты и преступники у власти» занимались уничтожением украинской экономики и свободы бизнеса. Кроме того, П. Порошенко озвучил намерение в случае победы на президентских выборах продать активы, находящиеся в его собственности.

Что касается союзников П. Порошенко в нынешней избирательной кампании, то, помимо лидера партии УДАР В. Кличко, снявшего свою кандидатуру с выборов в пользу фаворита, в его лагерь перешел еще один известный политик «оранжевого лагеря» Ю. Луценко. Однако попытки П. Порошенко привлечь на свою сторону также и Ю. Тимошенко и договориться с ней о будущем разделе власти провалились. В его штабе до последнего момента давали понять: в случае достижения договоренности с Ю. Тимошенко о ее отказе от президентских амбиций она могла бы вернуться в премьерское кресло. Рассуждения о возможном альянсе двух политиков, о котором говорил в ходе избирательной кампании и лично П. Порошенко, пресекла сама Ю. Тимошенко.

Наиболее резонансным стало заявление, сделанное экс-премьером в Николаеве. «Я не хочу больше нести ответственность за провал революции. Но если страна выберет другого Президента, а, собственно, у меня сегодня есть один конкурент (П. Порошенко. – Ред.), я думаю, что нам придется зайти на третий круг революции. Потому что там (в действиях П. Порошенко. – Ред.) я не вижу шанса на какие-либо изменения. Я просто знаю всех этих людей», – заявила она на пресс-конференции.

В этой связи даже в штабе лидера «Батьківщини» констатируют, что из-за критики вчерашних соратников по демократи-

ческому лагерю избиратель массово меняет ориентир в сторону П. Порошенко.

В штабе же П. Порошенко эту тенденцию «перетекания» избирателя подтверждают.

В данном контексте стоит отметить, что возглавляет Центральный избирательный штаб П. Порошенко заместитель главы партии УДАР, народный депутат В. Ковальчук. Именно он руководил избирательной кампанией УДАРа на последних парламентских выборах – тогда по голосованию «по спискам» «ударовцы» набрали 13,96 % (третий результат).

За юридические вопросы в штабе П. Порошенко отвечает Р. Зварыч, который во времена президентства В. Ющенко дважды возглавлял Минюст, а также представлял НУ – НС в ЦИК.

Руководитель международного направления штаба П. Порошенко В. Чалый также имеет опыт государственной службы – в 2009–2010 гг. он занимал должность заместителя министра иностранных дел. К слову сказать, именно в те времена П. Порошенко возглавлял внешнеполитическое ведомство страны. Вполне возможно, что его победа на выборах откроет В. Чалому широкие возможности на дипломатическом поприще.

Пока же экс-дипломата больше ассоциируют с Центром им. А. Разумкова, в котором он занимается международной деятельностью.

Интересы П. Порошенко в ЦИК будет представлять юрист С. Кустова, которая занималась юридическим направлением в «Нашій Україні». Более того, представляла В. Ющенко во времена баталий вокруг признания недействительными результатов второго тура президентских выборов.

В связи с вышеизложенным обозреватель издания «Сегодня» делает вывод, что «Порошенко в этой президентской гонке опирается на выходцев из “Нашої України”, которые со временем “перекочевали” в УДАР. В данной ситуации можно наблюдать, как структура с довольно неплохим кадровым потенциалом пошла на объединение с кандидатом, который имеет высокий рейтинг, но не имеет своей команды».

Кроме того, по данным «ЛІГАБізнесІнформ», штаб П. Порошенко обслуживают политтехнологи И. Грынив и люди С. Левочкина, в том числе И. Шувалов.

Обращает на себя внимание мнение руководителя Ассоциации наружной рекламы А. Биденко. Он отмечает «большой (по сравнению с командой Ю. Тимошенко. – Ред.) профессионализм работы команды Порошенко. Там акцент сделан на технологиях типа Обамы, то есть создания некоего пространства общения вокруг программы кандидата».

Со своей стороны П. Шуклинов («ЛІГАБізнесІнформ») считает, что «тактика и стратегия штаба Порошенко выглядит наиболее логичной с точки зрения наращивания рейтинга. Порошенко избегает критики оппонентов, предлагая Тимошенко, Тигипко и Добкину соревноваться между собой за второе место.

Главная задача, которая стоит перед штабом П. Порошенко – добиться победы в первом туре. Это одновременно решит несколько проблем: во-первых, покажет бесперспективность политика Ю. Тимошенко; во-вторых, сохранит для страны три недели; в-третьих, обеспечит П. Порошенко досрочную психологическую фору на будущих парламентских выборах. Именно Верховная Рада – следующая цель П. Порошенко и его партии “Солидарность”, ведь без собственного пропрезидентского большинства в парламенте должность главы государства практически лишена смысла», – подчеркивает обозреватель.

СМИ обращают внимание и на то, что именно лидер президентской гонки П. Порошенко первым развернул полноценную рекламную кампанию. Впрочем, его наружную рекламу многие оценивают неоднозначно.

Что же касается телевизионной рекламы, то, как отмечает директор Navas PR Kiev Л. Нестеренко, «ролики П. Порошенко, несмотря на обещание жить по-новому, выглядят очень традиционно, хотя красный цвет должен означать перемены и дистанцировать его от прошлой власти. ...Но все-таки от него как лидера среди кандидатов хочется видеть более проактивное послание. Видеообращение о ситуации в стране и предложения ее разрешения в случае если он станет Президентом – точно бы укрепило его позицию и получило вирусный эффект. А сейчас мы наблюдаем скорее негативную реакцию в соцсетях».

Со своей стороны А. Смирнов, креативный директор агентства Tabasco, утверждает: «Креатива нет. Хорошо, что обошлись без пугалок и выбрали музыку, которая вселяет надежду».

Еще более негативную оценку телевизионной рекламе П. Порошенко дает директор студии коммуникаций Politlab С. Кушнир: «Ролики немного пахнут советским стилем. Да и сам слоган “Жити по-новому” из уст политика, который не уходит со сцены при любой власти – достаточно циничен. Особенно для тех, кто помнит, что у истоков Партии регионов стоял именно П. Порошенко. И термин “любі друзі” времен президентства В. Ющенко касался как раз П. Порошенко и иже с ним. Но создатели ролика прекрасно знали, что у большинства граждан достаточно короткая политическая память».

Также обозреватели СМИ обращают внимание на то, что нынешняя президентская кампания отличается от прошлой минимумом черного пиара, чаще можно встретить агитацию «против» – отличие в том, что черный пиар сам по себе анонимен и невозможно проследить его истоки. Дискредитация кандидатов активно проходит и в соцсетях – создаются группы и паблики, где, собственно, и размещаются шуточные, иногда не жесткие, видео и мэмы против кандидата. В Facebook, например, активно продвигается страница сообщества «Стоп Порошенко», в котором активно размещаются видео и фотографии, компрометирующие лидера избирательной гонки.

Но даже несмотря на это эксперты отмечают, что уровень культуры ведения кампании возрос, что можно назвать позитивным итогом.

В целом же феномен успеха П. Порошенко в нынешней президентской избирательной кампании руководитель киевского Центра политических исследований «Пента» В. Фесенко связывает с активной деятельностью бизнесмена во время Евромайдана: «Прежде всего, ему очень помогла активность на Майдане. И не только активность, но и контраст – на фоне трех в то время оппозиционных лидеров (А. Яценюка, В. Кличко и О. Тягнибока), которые не могли принимать самостоятельные решения, он выглядел самодостаточным

лидером. Затем ситуация изменилась в конце февраля, когда в Украине не стало В. Януковича не только как Президента страны, но и как кандидата на пост главы государства. И возникла новая пара фаворитов Порошенко – Тимошенко. Оба политика воспринимались как очень сильные антикризисные менеджеры, государственные деятели. Однако проблема Юлии Владимировны в том, что у нее очень высокий рейтинг недоверия, и значительная часть избирателей стала искать альтернативу. И здесь самым оптимальным вариантом оказался П. Порошенко, как для Майдана, так и для жителей востока Украины».

Комментируя результаты социологических исследований, политолог отметил, что рейтинг П. Порошенко, скорее всего, обусловлен его большим опытом в системе государственного управления и репутацией успешного хозяйственника. «В связи с противостоянием с Россией у избирателей появился запрос на сильного антикризисного менеджера. В принципе, и П. Порошенко, и Ю. Тимошенко соответствуют этому образу. Но преимущество П. Порошенко в том, что он выглядит более умеренным и менее конфликтным. Наверняка многие люди размышляют так – раз он сумел успешно развивать свой бизнес, значит, может помочь и в развитии страны. Если обобщить, то П. Порошенко в этом случае выступает, образно говоря, как “антиЮля”», – считает В. Фесенко.

В свою очередь политический эксперт Е. Магда предполагает, что П. Порошенко, в отличие от конкурентов, был готов к изменению ситуации в стране и нашел правильную линию поведения. «Можно использовать термин футбольных комментаторов: “Порядок бьет класс”, – отметил эксперт. По его мнению, команда П. Порошенко попытается одержать победу уже в первом туре голосования.

Украинский политтехнолог и руководитель Центра «Третий сектор» А. Золотарев также прогнозирует, что «П. Порошенко победит. У них с Ю. Тимошенко разрыв в три раза. Его трудно компенсировать за такую короткую избирательную кампанию», – пояснил он. По словам эксперта, с экс-министром экономики П. Порошенко у граждан отождествляется по-

кой – то, в чем нуждаются на западе, на востоке и в центре Украины.

«А Ю. Тимошенко ассоциируется с радикальными настроениями. С чем ей идти к избирателям? У нее пустота. Чтобы ее заполнить, нужно время», – отметил А. Золотарев.

По его словам, олигархов также больше устраивает фигура П. Порошенко. «Он – надежда пролонгировать олигархическую систему коррупционной демократии, которая имела место при В. Ющенко», – сказал эксперт, уточнив, что Ю. Тимошенко тоже поддерживают олигархи, с которыми она на словах обещает избирателям бороться. «Не секрет, что ей симпатизируют И. Коломойский и К. Жеваго. Интересы у олигархов, которые поддерживают одного кандидата и другого – разные. Но в Ю. Тимошенко они видят большую опасность для своих интересов и человека, способного на неожиданные решения. Олигархи не любят неожиданностей власти», – резюмировал А. Золотарев.

Впрочем, в предопределенности исхода предстоящих президентских выборов в Украине уверены далеко не все.

Так, директор Института глобальных стратегий В. Карасев считает, что в случае проведения президентских выборов, победа П. Порошенко точно не однозначна: «Не нужно сбрасывать со счетов бойцовские качества Ю. Тимошенко. ...Ю. Тимошенко всегда хорошо финиширует – на выборах ей отдают больше голосов, нежели показывают соцопросы, – объясняет В. Карасев. – Социологи всегда ошибались на 10–15 % в рейтинге Ю. Тимошенко. Это доказывала не одна избирательная кампания. На кураже и драйве она умеет догонять и побеждать. А когда выборы перейдут во второй тур, то у нее будет еще время наверстать голоса. В условиях чрезвычайного по сути положения, военных отношений с Россией, ситуация будет меняться очень быстро. Поэтому все спекуляции о победителе президентской гонки сегодня остаются спекуляциями».

Директор киевского центра политических исследований и конфликтологии М. Погребинский также считает, что сейчас нельзя ничего с уверенностью сказать ни про исход выборов, ни состоятся ли они вообще: «Что касается результатов, то,

по сегодняшним данным, самые высокие рейтинги у П. Порошенко. Но у нас ситуация меняется довольно быстро, и не понятно, что будет через две недели. В сущности, против него никто еще не работал. Люди говорят, что будут голосовать за него, прежде всего потому, что не видят ему альтернативы – остальные кандидаты себя сильно скомпрометировали.

Другая проблема, которая не дает возможности делать умеренные прогнозы – примерно половина опрошенных на юго-востоке либо отказываются делать выбор, либо говорят, что еще не определились. Это означает, что картина расклада политических героев может еще измениться».

Со своей стороны социолог компании Research and Branding Group Е. Копатько акцентирует внимание на том, что одной из особенностей нынешней президентской кампании в Украине можно считать колоссальную социальную усталость граждан и отсутствие у них большого «запаса доверия» практически ко всем кандидатам. «Ни у одного из кандидатов нет высокого рейтинга доверия», – сказал Е. Копатько во время телемоста «Москва – Киев». Он добавил, что это – важная особенность избирательной кампании, которая еще скажется в будущем, ведь рейтинг доверия является своеобразной «подушкой безопасности» для победителя, дающей ему на некоторое время свободу маневра.

По поводу П. Порошенко как кандидата в Президенты Украины высказываются и российские эксперты.

В частности, по мнению президента Центра политического обучения и консультирования О. Кудинова, П. Порошенко, как и ряд других кандидатов, «ориентирован на Запад, так как полностью разругался с донецкими». Однако при этом аналитик считает, что П. Порошенко – это «лучшее из того, что есть в богатом ассортименте украинских кандидатов в Президенты». «Возможно, он будет проводить чуть более мягкую политику, чем все эти ребята с Майдана (А. Яценюк и А. Турчинов. – Ред.), сидящие на зарплате в Госдепе, потому что он всё-таки по-своему думает об Украине, – говорит политолог. – Хотя он совершенно не пророссийский, но и не купленный Западом, как В. Кличко и Ю. Тимошенко. Расчищает себе дорогу с помощью своих денег».

«Он человек, ориентированный на Запад, и приоритетом для него будут отношения с западными странами, тут не должно быть никаких иллюзий, – говорит о П. Порошенко замгендиректора Центра политтехнологий А. Макаркин. – ...Но при его прозападной ориентации – другой просто не может быть в Киеве – он человек прагматичный, осторожный, приемлемый для большей части украинцев, а не только тех, кто был на Майдане, человек, умеющий заключать альянсы – договорился с В. Кличко, что увеличило его шансы».

Также российский эксперт добавил, что «П. Порошенко труднее, чем других украинских политиков, поймать на том, что он вёл себя неэтично. Даже у строгих людей с Майдана, которые требовали люстраций, не вызывал большого отторжения, то есть принимался как приемлемая фигура».

В целом, президентская кампания в Украине пока сюрпризов не преподносит. Фаворит – П. Порошенко – определён, равно как и высочайшая вероятность, по мнению большинства политологов, его победы на предстоящих выборах.

Впрочем, некоторые эксперты отмечают, что однозначно говорить о том, что П. Порошенко выигрывает президентскую гонку, нельзя, поскольку его рейтинг – это рейтинг ожидания, и пока никакими конкретными действиями со стороны политика он не подтверждается.

В то же время практически всем очевидно, что грядущие выборы Президента в Украине – это по-прежнему выборы лидера по симпатии, «выбор сердцем», в котором существенно значения избирательные программы не имеют. Если суммировать, то обобщенный портрет кандидата в Президенты примерно выглядит так: патриот, выступает за самостоятельность, прежде всего экономическую, регионов, двуязычен, нацелен на евроинтеграцию Украины.

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Президентська кампанія Ю. Тимошенко: заради участі чи перемоги?

Президентська виборча кампанія в Україні вступила у вирішальну фазу. Головним її мотивом є позиціонування кандидатів на пост Президента щодо війни з Росією та східноукраїнським сепаратизмом, а на перший план виходить розв'язання проблеми безпеки для країни та кожного її громадянина. Такий стан речей змушує виборчі штаби вибирати для свого кандидата нішу, яка відповідатиме саме очікуванню безпеки для більшості виборців. За висновками експертів, сьогодні таких ніш є дві – умовна «партія миру» та не менш умовна «партія війни». Свідомо чи несвідомо «партію війни» грають О. Тягнибок, А. Гриценко, Д. Ярош, О. Ляшко, П. Симоненко. Їхній розрахунок – на фоні конфліктних ситуацій у країні створювати інформаційні приводи та позиціонувати себе як людей, що здатні (будучи Президентом) ці ситуації вирішити.

«Партія миру» це нова для України ніша. Її ознаки – поміркована, зважена й системна реакція на події, перевага дії над словами, часто – просто мовчання. Основні представники «партії миру» – це П. Порошенко, С. Тігіпка і О. Богомолець. Вони роблять ставку на тренд об'єднання еліт і соціально активних груп заради досягнення зрозумілих цілей. Вони уособлюють можливу фінансову стабільність і прогнозоване майбутнє в короткостроковій перспективі. «Партія миру» – ті, хто позиціонує себе здатним домовлятися та чути іншу сторону.

Досить однозначною в цьому контексті виглядає наразі позиція Ю. Тимошенко. Якщо проаналізувати месиджі «Юлі звільненої», то вони цілком відповідають духу чергового хрестового походу проти олігархів, а її заяви, що стосуються питання війни з Росією, є найбільш жорсткими й говорять про її гру у «партії війни».

Тим часом свою виняткову роль у «партії миру» вміло відіграє П. Порошенко. Він практично не говорить про кон-

фронтацію з Росією чи придушення сепаратистів, натомість акцентує увагу на боротьбі з корупцією, проведенні реформ і розбудові економіки. Успішний розвиток власного бізнесу збільшує довіру населення до його позиції в галузі економіки. Під час проведення передвиборної кампанії П. Порошенко робить акцент на політичній рекламі на телебаченні та проведенні зустрічей з іноземними політиками на найвищому міжнародному рівні, які закріплюють його статус як нинішнього фаворита президентських перегонів. Особливо важливою була зустріч політика з віце-президентом США Дж. Байденом у Києві, на якій одним із ключових питань стало обговорення недостатніх зусиль нинішньої влади в боротьбі з корупцією. Представник США наголосив, що Україна зможе отримати 27 млрд дол. скоординованої допомоги від МВФ лише за умови, що почне активно реалізувати антикорупційні заходи. Характерно, що боротьба з корупцією є однією з ключових тез передвиборної програми П. Порошенка й акцентом його політичної реклами. Водночас політик не проявляє активності на Сході України, тоді як його основна конкурентка демонструє, що не боїться вести переговори із сепаратистами на Донбасі (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25362194.html>).

Обидва кандидати на пост Президента грають на одному електоральному полі, що змушує їх вдаватися до нестандартних кроків задля залучення виборців на свій бік. Зрозумівши, що для традиційних методів ведення передвиборної кампанії занадто мало часу, а відрив від основного суперника занадто великий, Ю. Тимошенко намагається зібрати голоси підтримки в проблемних південному та східному регіонах, зосередившись на боротьбі із сепаратизмом. Теоретично в цих регіонах існують реальні можливості нарощування електорату, оскільки величезний прошарок суспільства почуває себе зрадженим Партією регіонів, водночас не довіряючи політикам, які користуються підтримкою на Заході України. Утворений вакуум надає політику, який зможе стабілізувати ситуацію в Луганській і Донецькій областях, значну перевагу на президентських виборах. Саме через таку призму слід сприймати

заклики Ю. Тимошенко створити Національний рух опору, у якому місцеві осередки «Батьківщини» відіграватимуть роль штабів добровольців. Цим також пояснюється поїздка кандидати в Донецьк на переговори із сепаратистами. Хоча вони не принесли конкретних результатів, подібний крок створює хорошу телевізійну картинку, коли жінка-політик, не хвилюючись за власну безпеку, веде переговори з озброєними сепаратистами.

З метою протидії сепаратизму «Батьківщина» навіть розпочала переговори з Партією регіонів щодо підписання меморандуму національної єдності. Переговори не принесли результатів, оскільки «регіонали» вимагають статусу другої державної для російської мови.

Утім, як переконані експерти, співпраця Партії регіонів і «Батьківщини» несе реальні загрози для останньої. «Регіонали» не контролюють ситуацію на Донбасі, а тому підписання угоди з ними не означає роззброєння сепаратистів. Зміни в Конституції щодо статусу російської мови можуть не лише зруйнувати коаліцію, оскільки вони викличуть супротив з боку «Свободи», а й негативно вплинути на сприйняття Ю. Тимошенко на Заході України – у її базовому регіоні. Слід також враховувати критику на адресу Ю. Тимошенко за наміри створити широку коаліцію з Партією регіонів напередодні президентських виборів 2010 р., інформація про які актуалізувалася після розголошення в ЗМІ змісту деяких знайдених у «Межигір'ї» документів. Створення аналогічного об'єднання в нинішніх умовах дасть змогу уряду менше залежати від парламентських груп і швидше приймати необхідні законопроекти, однак ціною полегшення роботи Верховної Ради може стати падіння й так доволі низьких рейтингів «Батьківщини».

Можливий позитивний вплив антисепаратистської поведінки Ю. Тимошенко на її президентський рейтинг значною мірою стримують висловлені рядом експертів припущення, що активізація сепаратистів і «політичних туристів» з Росії у східних і південних областях України може бути частиною передвиборної кампанії Ю. Тимошенко. Про це, зокрема, заявив політолог Центру з інформаційних проблем територій НАН України Н. Мазур. За його словами, єдиний шанс Ю. Тимо-

шенко на перемогу в президентській гонці – подальша ескалація конфлікту на Сході України та навіть можлива прихована чи відкрита агресія Росії (<http://7days-ua.com/news/tymoshenko-mozhe-peremohty-lyshe-pislya-krymskoho-stsenariyu-na-shodi-ukrajiny-ekspert>).

«Після договору Кличка – Порошенка перспективи стати Президентом у Ю. Тимошенко практично нульові, що й підтверджують усі соціологічні дослідження. Більше того, вона може програти навіть у першому турі, – переконаний політолог. – Свою кампанію Ю. Тимошенко будує на двох “ки-тах”: боротьбі з олігархами та забезпеченні територіальної цілісності України, у тому числі поверненні Криму. “Боротьба з олігархами” має на меті забрати потенційний електорат П. Порошенка, однак цей сценарій майже недієвий через активну співпрацю з олігархами самої Ю. Тимошенко. Через це її штаб усі зусилля кинув на паралельний сценарій».

«У теперішніх умовах Ю. Тимошенко навряд чи зможе повернути Крим, навіть зважаючи на більш-менш дружні стосунки з В. Путіним. Тому активізація сепаратистів на Сході України потрібна їй для того, аби довести, що тільки вона може зупинити розкол України. Коли держава буде на межі розколу, люди будуть голосувати за головного миротворця, тобто за Ю. Тимошенко, – підкреслив Н. Мазур. – Про те, що роль такого “миротворця” буде грати саме вона, доводить її візит у Донецьк, який почали готувати ще до виступу сепаратистів, та авральний характер самих виступів. Сепаратисти так і не змогли зібрати достатню кількість людей. Більше того, майже всі мешканці Донецька, Луганська та Харкова виступили різко проти сепаратистів. Склалося враження, що “туристи Путіна” готувалися до виступу на травневі свята, але їм наказали зробити пробний виступ 8 квітня».

Підсумовуючи Н. Мазур, зазначив, що використання карти сепаратизму дійсно зможе зробити Ю. Тимошенко Президентом, однак лише Правобережної України, водночас на лівому березі стоятимуть російські танки.

Тим часом 20-відсотковий рейтинговий розрив з П. Порошенком экс-прем'єр намагається скоротити за допомогою

критики свого головного конкурента. Нині Ю. Тимошенко користується послугами ізраїльського політконсультанта Т. Зільберштейна, який колись консультував экс-прем'єра Ізраїлю Е. Ольмерта. Саме команда Т. Зільберштейна запропонувала концепцію «тролінгу» П. Порошенка.

Ю. Тимошенко визнає, що відстає від П. Порошенка. «Коли я вступила в передвиборну боротьбу, вона була вже в самому розпалі. І в мене було дуже мало часу, щоб донести свої ідеї до людей, – скаржитися вона. – Останні 15 років стара олігархічна система кланів і їхні телеканали знищували мою репутацію» (http://eramedia.com.ua/article/200579-yulya_timoshenko_proti_shokoladnogo_korolya_ntervyu_z_kandidatami_v_prezident_i_ukrani).

«Клан Порошенка – один з них, – продовжує Ю. Тимошенко. – У нього є власний телеканал. На жаль, після розпаду Радянського Союзу Україна не створила відкритої економіки. Замість цього, в Україні встановилася корумпована авторитарна система. Коли я на короткий час прийшла до влади, я спробувала ліквідувати олігархічну систему і встановити ринкову економіку і демократію. За той нетривалий час, що я пробула при владі, олігархи втратили свій вплив. Але як тільки вони повернулися, вони посадили мене до в'язниці. Я не проти великого бізнесу. Я проти корупційних зв'язків між політикою і бізнесом». На її думку, П. Порошенко є продовжувачем саме таких традицій. Його висунуло «найпотужніше корумповане угруповання» з оточення В. Януковича – бізнесмен Д. Фірташ, колишній міністр енергетики Ю. Бойко і колишній глава Адміністрації В. Януковича С. Львовчкін. Д. Фірташ відкрито виступив на підтримку П. Порошенка, а С. Львовчкін де-факто став керівником його виборчого штабу.

«У мене є шанси на перемогу, – не здається Ю. Тимошенко. – Я не розумію, чому деякі люди на Заході думають, що П. Порошенко – людина демократії. Це велика помилка» (http://eramedia.com.ua/article/200579-yulya_timoshenko_proti_shokoladnogo_korolya_ntervyu_z_kandidatami_v_prezident_i_ukrani).

2 травня у Львові Ю. Тимошенко підтвердила, що вважає П. Порошенка своїм головним конкурентом, але піддала

сумнівам його високі рейтинги й заперечила можливість зняття своєї кандидатури. Ю. Тимошенко обґрунтувала це тим, що не вважає П. Порошенка представником демократичних сил. «П. Порошенко домовився з олігархами і хоче, як у 2005 р., зрадити революцію», – сказала Ю. Тимошенко. Вона звинуватила П. Порошенка в співпраці з В. Януковичем, за правління якого її опонент був міністром економіки, а також закинула П. Порошенкові таємні домовленості з одіозним олігархом Д. Фірташем, який нині, з подання ФБР, чекає в Австрії на рішення про свою екстрадицію до США.

Напередодні в ефірі телеканалу «Інтер» Ю. Тимошенко висловила думку, що ті бізнесмени, частина бізнесу яких у Росії, завжди будуть залежні від цієї країни. За її словами, кандидат на пост Президента П. Порошенко також продовжить працювати з цією країною. За інформацією Ю. Тимошенко, Росія дала П. Порошенку замовлення на Севастопольський ремонтний завод на 130 млн дол. Ю. Тимошенко підкреслила, що Росія та олігархи це одне й те ж.

Також Ю. Тимошенко заявила, що сьогодні в президентських перегонах не можна пропустити єдиного кандидата в особі П. Порошенка, оскільки, як вважає вона, такі кандидати не хочуть змін у країні і не хочуть знищення корупції. За її словами, великий бізнес, в особі П. Порошенка, бажає відновити владу над Україною (http://joinfo.ua/politic/909005_Petr-Poroshenko-stal-osnovnoy-mishenyu-napadok.html).

Утім аргумент щодо «статусу олігарха» відносно П. Порошенка недостатньо дієвий. Зокрема, за словами політолога Є. Золотарьова, по-перше, команда П. Порошенка у відповідь почне нагадувати, що сама Ю. Тимошенко в 1990-х роках була чи не першим українським олігархом, а заодно це потягне за собою й нагадування про співпрацю з П. Лазаренком, засудженим американською Фемідою. По-друге, П. Порошенко був активним діячем революції, тож багато людей дивляться на нього насамперед так, а не крізь призму статків. По-третє, останнім часом антиолігархічні настрої в суспільстві дещо спали, оскільки під загрозою інтервенції Росії їх часто називають людьми, яким є що втрачати, і навіть головами східних

облдержадміністрацій призначили олігархів С. Таруту та І. Коломойського. Відсутність вибуху народного гніву з цього приводу підтверджує, що олігархи, якби обмежили надалі свої апетити, то могли б бути досить толерованими в нашому суспільстві (<http://expres.ua/main/2014/04/11/104826-poroshenko-proty-tymoshenko-reytyng-proty-haryzmy>).

Спростовано було також інформацію про отримання Севастопольським ремонтним заводом, що належить П. Порошенку, будь-яких замовлень від міністерства оборони Росії (http://ukr.lb.ua/news/2014/04/18/263724_sevastopolskiy_zavod_poroshenko.html). «Обсяг замовлень зазвичай формують і затверджують наприкінці попереднього року. Для того, щоб виконувати будь-які замовлення міністерства оборони РФ, підприємствам необхідно мати спеціальні дозвільні документи в рамках оборонного замовлення міністерства. Слід зазначити, що ПрАТ «Севморзавод» не має дозвільних документів на проведення ремонтних робіт Чорноморського флоту РФ, тому не може виконувати замовлення на їх виконання від міністерства оборони РФ», – йдеться в повідомленні підприємства.

У цьому контексті інформацію про розміщення багатотисячного російського замовлення на заводі називають некоректною і такою, що не відповідає дійсності. «Сьогодні у Севастополі працює Федеральне державне унітарне підприємство “13-й завод”, яке належить міністерству оборони РФ, яке виконує виключно ремонт, але не суднобудівництво. Саме це підприємство і є єдиним виконавцем всіх замовлень на ремонт кораблів і човнів Чорноморського флоту РФ», – кажуть у Севморзаводі.

При цьому в повідомленні акцентовано увагу на тому, що сьогоденній статус усіх підприємств у Криму, які перебувають під юрисдикцією України, не є остаточно врегульованими. «Без відповідної реєстрації жодне з таких підприємств не має можливості отримати ліцензію на роботу в рамках держзамовлення РФ, зокрема отримати замовлення від міністерства оборони РФ».

У штабі П. Порошенка тим часом відкрито заявили, що Ю. Тимошенко намагається дискредитувати свого опонента.

Про це, зокрема, говорив керівник Центрального виборчого штабу кандидата на пост Президента П. Порошенка, народний депутат від УДАРу В. Ковальчук на прес-конференції в УНІАН.

За його словами, у той час коли П. Порошенко «наголошує на необхідності об'єднання у боротьбі з одним спільним зовнішнім ворогом» – президентом РФ В. Путіним і його «п'ятою колоною в Україні», Ю. Тимошенко «намагається втягнути країну в чвари та інтриги й оголосила своїм основним ворогом П. Порошенка». «Спроба дискредитації П. Порошенка стала нав'язливою ідеєю Ю. Тимошенко, основною метою її виборчої кампанії», – заявив В. Ковальчук. За його словами, штаб П. Порошенка неодноразово виявляв матеріали, що дискредитують найрентинговішого кандидата, які роздавали в агітаційних наметах Ю. Тимошенко, і, зокрема, видання «Тільки факти».

Він зазначив, що днями представники виборчого штабу П. Порошенка виявили, що це видання друкується в одній з тернопільських друкарень. Керівник інформаційного департаменту штабу П. Порошенка І. Фріз стверджує, що «замовником тиражу другого номера (видання) є народний депутат України, член “Батьківщини” В. Деревляний, який є керівником штабу Ю. Тимошенко в Тернопільській області».

В. Ковальчук наголосив, що направлено депутатські запити до в. о. Генерального прокурора, міністра внутрішніх справ України з приводу цього факту, щоб «вони надали правову оцінку таким діям», а в разі необхідності порушили кримінальні справи. При цьому В. Ковальчук нагадав, що, відповідно до законодавства України, друкарні не мають права друкувати газети, які не зареєстровані відповідними державними органами влади або органами місцевого самоврядування.

У свою чергу присутня на прес-конференції народний депутат від УДАРу, керівник об'єднаного київського штабу П. Порошенка І. Геращенко підкреслила, що у виданні «Тільки факти» не вказано адреси редакції та прізвища головного редактора. За її словами, також подано звернення до Міністерства юстиції України з приводу того, чи зареєстровано видання «Тільки факти». За її словами, у реєстрі видань

такого видання немає, а з цього можна робити попередні висновки, що це «фальшивка-одноденка, котра створена тільки під вибори, щоб паплюжити кандидата у Президенти». І. Герашенко повідомила, що звернулася до президента Асоціації медіа-юристів щодо надання «моральної і юридичної оцінки подібному виданню».

Слід зазначити, що відверта антиагітація проти П. Порошенка не спрацювала на посилення передвиборних позицій Ю. Тимошенко, а, навпаки, зменшила її рейтингові показники на черговому опитуванні. За словами політичного аналітика П. Нусса, «базовий електорат Ю. Тимошенко на сьогодні становить не більше 6–8 % виборців, і останні соціологічні опитування продемонстрували рецесію, а не зростання цих показників. Тільки 10 % опитаних (25–29 квітня) готові підтримати Ю. Тимошенко, тоді як за її головного конкурента – 33,3 % виборців. Ці показники можуть змінюватися, але, враховуючи нетрадиційну кампанію Ю. Тимошенко, вона тільки втрачає прихильників» (http://www.novostimira.com.ua/news_106912.html).

З огляду на це, було прийнято рішення про зміну риторики щодо П. Порошенка. Нова тактика вже стала помітною під час виступу Ю. Тимошенко в м. Кілія Одеської області, де вона кілька разів помітно змінила не тільки свою риторику, а й, найголовніше, ставлення до важливості виборів Президента. «Поки у нас немає всенародно обраного Президента, з нами просто не розмовляють на рівних. А нам потрібно це зробити. З президентом Росії потрібно говорити, розуміючи нашу силу», – зазначила Ю. Тимошенко у своїй промові.

На думку П. Нусса, зміна риторики говорить про прагнення Ю. Тимошенко до переговорів щодо свого політичного майбутнього. «Ю. Тимошенко домовляється з П. Порошенком про посаду Прем'єр-міністра України після перемоги другого в обмін на зняття своєї кандидатури з виборів уже до першого туру. На мій погляд, цьому послужив ультиматум західних партнерів до Ю. Тимошенко щодо її майбутнього і провальна виборча кампанія в Україні. Враховуючи фактор А. Яценюка, який отримав гарантії від П. Порошенка щодо збереження

А. Яценюка в кабінеті уряду, сам П. Порошенко відкине або вже відкинув пропозицію Ю. Тимошенко, адже політичний союз між ними неможливий з тих причин, що обидва політики представляють різні геополітичні вектори, і західному політикуму необхідно утримати А. Яценюка», – зазначив аналітик.

Крім того, за інформацією П. Нусса, очевидним сьогодні є конфлікт Ю. Тимошенко з чільними представниками «Батьківщини». Зокрема, в. о. Президента О. Турчинов демонструє незалежність у прийнятті тих чи інших державних рішень, які не збігаються з генеральною лінією передвиборної кампанії Ю. Тимошенко. «Уже понад місяць поспіль з власних джерел у фракції “Батьківщина” дізнаюся про прихований конфлікт між в. о. Президента О. Турчиновим та лідером партії Ю. Тимошенко», – повідомляє він. Зокрема, джерело повідомляє, що відбулося засідання фракції, на якому за директивою Ю. Тимошенко були відсутні Голова ВР О. Турчинов і Прем'єр-міністр А. Яценюк (<http://www.volynnews.com/news/policy/v-chomu-konflikt-pomizh-tymoshenko-i-turchynovym>).

Примітно, що прояв особистого непорозуміння між О. Турчиновим і Ю. Тимошенко відбувся одразу після оприлюднення інформації про зрив запланованого візиту Ю. Тимошенко до США 23 квітня з тих причин, що конгресмени, і взагалі американський політикум, не виявив бажання зустрітися з лідером «Батьківщини».

Оточення Ю. Тимошенко одразу звинуватило групу А. Яценюка та О. Турчинова в «зливів» інформації журналістам, відповідно, рівень напруження з того часу між групами впливу всередині фракції тільки зростав. За словами джерела, візит віце-президента США Дж. Байдена також додав напруження у відносини всередині трійки Яценюк – Тимошенко – Турчинов, адже Ю. Тимошенко наполягала на іншому форматі зустрічі, ніж це було передбачено графіком американського високопосадовця. Вона намагалася бути вписана в протокольну частину офіційної зустрічі, але адміністрація Дж. Байдена та керівництво України не погодилося на такий формат. Як

стверджують очевидці, А. Яценюк та О. Турчинов відкинули таку вимогу Ю. Тимошенко, мотивуючи це тим, що вона не є представником держави, а лише голова партії, навіть не парламентської фракції.

Джерело із фракції інформує, що після відмови на вимогу Ю. Тимошенко вона взагалі відмовилася від зустрічі з американською делегацією, тоді як зустріч віце-президента США з іншими кандидатами в Президенти відбулася.

Водночас незадоволення непримиренною позицією свого лідера висловлюють і депутати всередині партії «Батьківщина». Так, депутат Верховної Ради В. Ар'єв заявив, зокрема, що він вважає помилковим курс виборчого штабу Ю. Тимошенко на конфронтацію з П. Порошенком. «За нинішніх умов я вважаю неприйнятним принижувати іншого кандидата, замість того щоб рекламувати свого. Хто б не переміг, усім командам демократичного проєвропейського спрямування слід об'єднуватися і будувати країну, яка фактично нам лишилася після війни», – зазначив В. Ар'єв.

Він повідомив, що проблема співпраці кандидатів на пост Президента не обговорювалася ані на засіданнях фракції, ані інших партійних структур «Батьківщини». Але, за спостереженнями В. Ар'єва, кількість противників «яструбів» усередині партії невпинно зростає. Депутат сподівається, що Ю. Тимошенко змінить своє ставлення до відносин з політичними конкурентами (<http://europe.newsr.u.ua/article/17610965>).

Тим часом представники П. Порошенка вже неодноразово зверталися до Ю. Тимошенко з пропозиціями про співпрацю. У штабі П. Порошенка вважають, що Ю. Тимошенко повинна зняти свою кандидатуру на користь «єднання українського народу» (<http://tyzhden.ua/News/107150>). Про це заявив на пресконференції керівник Центрального виборчого штабу П. Порошенка В. Ковальчук. «Якщо Юлія Володимирівна зголоситься взагалі розглядати таку позицію, то між П. Порошенком і Ю. Тимошенко відбудуться певні перемовини з цього приводу», – повідомив Ковальчук. Він мотивував цю пропозицію тим, що в П. Порошенка найбільший рейтинг згідно з опитуваннями.

Раніше В. Кличко, який зняв свою кандидатуру з перегонів і підтримав П. Порошенка, закликав Ю. Тимошенко також відмовитися від президентських амбіцій (<http://tyzhden.ua/News/106355>). «Згідно з опитуваннями, П. Порошенко зараз має найбільшу підтримку – і тому я підтримую його. Ю. Тимошенко не завадило б також взяти на себе відповідальність і підтримати П. Порошенка», – вважає В. Кличко.

«Наша країна стоїть не тільки перед необхідністю реалізації величезних реформ, а й перед загрозою військового вторгнення з боку Росії. Тому я вже давно відкрито заявляю: ми повинні висунути спільних кандидатів на пост Президента від усіх демократичних партій, щоб не розколувати країну ще більше», – написав політик у своїй статті для німецького видання Bild.

1 травня в Ужгороді экс-міністр МВС Ю. Луценко, який підтримує виборчу кампанію П. Порошенка, заявив, що той пропонував партії «Батьківщина» домовитися про посаду Прем'єр-міністра. «Шкода, але пропозиція, яку я особисто передавав, не була прийнята», – заявив Ю. Луценко. Він вважає це рішення помилковим, оскільки переконаний, що демократичні сили мають об'єднатися, а їхні лідери «припинити війну між собою». Наслідком цього, за словами Ю. Луценка, мало б стати проведення президентських виборів в один тур, аби запобігти спробам Москви «розхитати ситуацію в Україні» (<http://europe.newsrussia.com/article/17610965>).

Підтримка экс-прем'єром Ю. Тимошенко президентства П. Порошенка виглядала б природною і з огляду на схожість їхніх передвиборних програм. Старший аналітик Міжнародного центру перспективних досліджень (МЦПД) Я. Ковальчук констатує, що програми нинішніх фаворитів президентських перегонів – П. Порошенко та Ю. Тимошенко – за своїм ідейним наповненням «тотожні відсотків на 90» (<http://www.pravda.com.ua/rus/columns/2014/04/18/7022919/?att=1> Ярослав Ковальчук).

Обидва політики апелюють до виборця, використовуючи гасла, актуальні в постреволюційному суспільстві. Зокрема

Ю. Тимошенко одним із пріоритетів своєї діяльності визначає проведення реформи юстиції, забезпечення неупередженого та змагального судочинства й антикорупційну люстрацію судових і правоохоронних органів. Кандидат у президенти також обіцяє збільшити фінансування Міноборони, вести дипломатичну та політичну боротьбу за повернення Криму, диверсифікувати поставки газу та зменшити споживання енергоресурсів.

У сфері місцевого самоврядування політик обіцяє децентралізацію та передачу функцій голів місцевих держадміністрацій виконкомам. У питаннях мови – збереження за українською мовою статусу єдиної державної, при одночасному збереженні гарантій прав російської та інших регіональних мов.

Економічна частина передвиборчої програми Ю. Тимошенко виписана досить детально і структуровано. Вона є дещо розширеною у порівнянні із аналогічним документом 2010 року, однак основні положення залишились тими ж. Основні акценти зроблені на наступному: в податковій сфері – зниження податків і загальне скорочення їх кількості, в зовнішньоекономічній – негайне підписання економічної частини Угоди з ЄС. Проте доволі неоднозначною виглядає пропозиція скорочення кількості податків – до семи. При цьому Ю. Тимошенко не зазначає, мова йде виключно про податки, чи про мита, збори та інші платежі також. Однак не виникає сумніву, що така обіцянка має сподобатись широким верствам населення.

З іншого боку, низка пунктів програми прямо суперечать один одному. Зокрема мова йде про одночасне зменшення втручання держави і лібералізацію бізнесу та пропозицію ввести тотальний контроль за якістю продуктів і води, що зможе стати черговим інструментом тиску на бізнес.

Судячи з окремих положень програми, Ю. Тимошенко робить акцент на боротьбі з олігархами. Вона готова провести ревізію результатів приватизації, здійснених попередньою владою, що може мати неоднозначний вплив на загальний інвестиційний клімат. Зрештою, подібні «акти справедливості» Ю. Тимошенко вже здійснювала в минулому, під час

каденції прем'єр-міністра. Реприватизація «Криворіжсталі» була досить резонансною, проте це дозволило Ю. Тимошенко набрати бали серед простих українців, серед яких популярна ідея «розкуркулення» олігархів.

Інші пропозиції з цієї ж сфери – впровадження податку на розкіш як для фізичних, так і для юридичних осіб та боротьба з офшорами. Ю. Тимошенко обіцяє перекрити канали виведення олігархами з України в офшори мільярдів доларів, однак дивно, що цей крок не було зроблено для наповнення бюджету шляхом включення в антикризовий пакет законів. Влада, натомість, вирішила боротися з дефіцитом держбюджету через підвищення податків й акцизів, які найбільше вдають по середньому класу та легальному бізнесу, а не по олігархах.

Ю. Тимошенко також ратує за створення сприятливих умов для підприємництва: спрощення процедури реєстрації своєї справи – лише через заяву в контролюючі органи, звільнення інвесторів від податків під час реалізації продукції на експорт, запровадження системи електронного уряду та зменшення кількості податків зі ста до семи. Водночас наразі уряд «Батьківщини» і «Свободи» не лише не зменшує кількість податків, але і вводить нові збори, як-от пенсійний збір при купівлі валюти чи податок на доходи від депозитів.

Крім того, уже в наступному розділі передвибірної програми Ю. Тимошенко йдеться про запровадження нового податку на розкіш не лише для фізичних, а й для юридичних осіб.

Своєрідною новацією програми лідера «Батьківщини» є запровадження механізму приватного обвинувачення, коли громадяни можуть напряму звертатися до суду для притягнення до відповідальності чиновників, які порушують права людини та закони.

Ю. Тимошенко обіцяє скасувати недоторканість народних депутатів і суддів та запровадити дієвий механізм імпичменту Президента та відкликання народних депутатів. Утім, враховуючи той факт, що «Батьківщина» відіграє провідну роль у парламентській коаліції, а О. Турчинов головує і в ВР, і в державі, викликає подив, що ця обіцянка ще досі не реалізована.

Щоб зменшити залежність від Росії, Ю. Тимошенко пропонує створити замкнений ядерно-паливний цикл, збільшити видобуток вітчизняних нафти та газу, розвивати альтернативну енергетику та енергозбереження.

У соціальній сфері політик вважає за доцільне запровадити накопичувальну пенсійну систему, а також збільшити розмір прожиткового мінімуму. Однак питання, де взяти ресурси для соціальних обіцянок, залишено відкритим.

Доволі чітка, проте неоднозначна позиція кандидата у президенти в аграрній сфері. Вона відстоює продовження мораторію на продаж сільськогосподарських земель при одночасному забезпеченні можливості продажу державі земельних паїв за ринковою ціною. Ще одна важлива позиція – право володіння землею надавати тільки українським громадянам та обмежити концентрацію землі в одних руках (http://ukr.lb.ua/news/2014/04/29/264686_generatori_solodkih_obitsyanok.html; <http://www.radiosvoboda.org/content/30-лоті-гори-і-виборчі-обіцянки/25351560.html>).

Більшість економічних намірів Ю. Тимошенко у рамках передвиборної програми, як, утім, і інших кандидатів у Президенти, не мають навіть побіжного окреслення механізмів їх втілення, що дає можливість оцінювати ці програми як декларативні. З іншого боку, як зауважує голова Комітету виборців України О. Черненко, «ми бачимо, що багато претендентів обіцяють дуже багато речей, які вони після обрання не зможуть виконати, тому що Україна на сьогодні парламентсько-президентська республіка, тому питання економічного, соціального плану не в компетенції Президента, а в компетенції уряду. А уряд призначає парламент. Ситуація на виборах не нова».

У ситуації, коли вже практично не залишилося факторів, які можуть вплинути на розклад сил, у штабі Ю. Тимошенко взяли за дискредитацію президентських рейтингів. У виданнях різного рівня з'явилася ціла серія публікацій, у яких під виглядом викриття чітко прослідковується намір поставити під сумнів результати соціологічних досліджень березня та квітня, в яких одноосібним лідером перегонів є П. Порошенко.

Зокрема, дуже сумнівний матеріал було оприлюднено на начебто авторитетному порталі «Лівий Берег». У статті журналіст спершу показує, як начебто проводяться соціологічні дослідження, мовляв, хаотично та непрофесійно. Зокрема компанією СОЦІС, яка пов'язана з штабом П. Порошенка. Автор статті робить порівняльний аналіз соціологічних рейтингів СОЦІСа у попередніх кампаніях і підсумковими результатами після виборів. Крім того, додаються коментарі експертів, які критикують дані рейтингу, зауважуючи, що відрив між лідерами П. Порошенком і Ю. Тимошенко начебто не перевищує 5 %.

Однак є оразу кілька очевидних фактів, які зводять нанівець такі твердження, більше того, можуть принести ще більшу шкоду Ю. Тимошенко. І ці факти вже встигли оприлюднити професійні соціологи та незалежні експерти. По-перше, лідерство П. Порошенка та ймовірність його перемоги ще у першому турі беззаперечно підтверджують не тільки опитування «Соціс», а усіх інших подібних служб – КМІСу, Центру ім. О. Разумкова, R&V Group та ін.

По-друге, експерти, які ставлять під сумнів ці рейтинги, безпосередньо пов'язані зі штабом Ю. Тимошенко, або прикривають власний провал як піар-технологів, або готують плацдарм для фальсифікацій та підкупу (http://tyachiv.com.ua/NewsOpen/id_news_152291).

Незважаючи на передвиборну рейтингову перевагу П. Порошенка, президентські вибори відбудуться в два тури, прогнозує професор політології О. Гарань. Водночас він не виключає, що симпатії виборців можуть змінитися внаслідок появи нових фактів, що компрометують найбільш рейтингових претендентів на президентську булаву. Прикладом цього О. Гарань вважає заяви Ю. Тимошенко про зв'язок П. Порошенка з одіозним олігархом Д. Фірташем. «Сам Д. Фірташ також робить заяви про свої зв'язки з П. Порошенком, що не додає кандидату симпатій виборців. Є версія, що в такий спосіб Д. Фірташ намагається сподобатися Заходу та підняти ставки в торгах щодо свого звільнення», – не виключає О. Гарань.

На його думку, хоча глава держави за відновленою Конституцією позбавлений надзвичайних повноважень, конкуренція

на президентських виборах буде запеклою. Адже йдеться не лише про високу посаду, а й про накачування «виборчих» м'язів перед імовірними парламентськими виборами та про вплив на визначення імені майбутнього Прем'єра.

Цю думку поділяє і політолог В. Небоженко. Він нагадав, що наразі П. Порошенко фактично не має власної партії. «Але якщо він здобуде на виборах 40 % голосів виборців, то зможе запропонувати іншим політикам спільно конвертувати ці голоси в парламентську силу», – зазначив В. Небоженко (<http://europe.newsru.ua/article/17610965>).

Навряд чи лідер «Батьківщини» розраховує скоротити 20-відсотковий розрив у найближчі тижні. Тому більш вмотивованою виглядає теза про те, що екс-прем'єр бере участь в гонці як перший номер списку партії, яка боротиметься з П. Порошенком на дострокових виборах до парламенту. За допомогою президентської гонки Ю. Тимошенко повертається у велику політику, швидше за все усвідомлюючи, що поразки їй 25 травня не уникнути. Але для неї це – окремий бій, а не вся війна. Головні події відбудуться після дострокових виборів до парламенту. Ю. Тимошенко спробує взяти реванш, отримавши контрольний пакет влади в уряді та Верховній Раді.

На користь цього вказують і думки про те, кого з нинішніх кандидатів у Президенти України можуть підтримати зовнішні гравці – Захід і Росія. За словами директора політичних програм Центру ім. О. Разумкова Ю. Якименка, основні зусилля Росії все-таки будуть спрямовані на зрив виборів, бо вона не має однозначного свого кандидата. Захід, на його думку, сприйме будь-кого, хто переможе на нормальних, чесних виборах. Хоча, звісно, у деяких країнах, насамперед Німеччині, уже була сформована орієнтація на В. Кличка як такого, що найдовше мав найвищий після В. Януковича президентський рейтинг. Тому Європі, яка, справді, у цілому вже давно зжилася із кандидатурою В. Кличка як свого фаворита, їхній тандем із П. Порошенком буде ближчим, вважає Ю. Якименко.

Водночас серед європейських політиків лунають заяви, що говорять про несприйняття Ю. Тимошенко як політика. Зокрема, голова німецького бундестагу Н. Ламмерт жорстко роз-

критикував плани Ю. Тимошенко щодо її повернення в політику. «...Вона так само мало підходить для політичного керівництва Україною, як і скинутий з президентської посади В. Янукович!» – заявив він (<http://expres.ua/main/2014/04/11/104826-poroshenko-proty-tymoshenko-reytyng-proty-haryzmu>) і назвав намір Ю. Тимошенко балотуватися на посаду Президента проблематичним «з огляду на необхідність внутрішнього примирення країни» (*Статтю написано з використанням матеріалів таких джерел:* <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25362194.html>; <http://7days-ua.com/news/tymoshenko-mozhe-peremohty-lyshepislya-krymskoho-stsenariyu-na-shodi-ukrajiny-ekspert>; http://eramedia.com.ua/article/200579-yulya_tymoshenko_proti_shokoladnogo_korolya_ntervyu_z_kandidatami_v_prezidenti_ukrani; http://eramedia.com.ua/article/200579-yulya_tymoshenko_proti_shokoladnogo_korolya_ntervyu_z_kandidatami_v_prezidenti_ukrani; http://joinfo.ua/politic/909005_Petr-Poroshenko-stal-osnovnoy-mishenyu-napadok.html; <http://expres.ua/main/2014/04/11/104826-poroshenko-proty-tymoshenko-reytyng-proty-haryzmy>; http://www.novostimira.com.ua/news_106912.html; <http://www.volynnews.com/news/policy/v-chomu-konflikt-pomizh-tymoshenko-i-turchynovym>; <http://europe.newsru.ua/article/17610965>; <http://tyzhden.ua/News/107150>; <http://tyzhden.ua/News/106355>; <http://europe.newsru.ua/article/17610965>; <http://www.pravda.com.ua/rus/columns/2014/04/18/7022919/?attempt=1> Ярослав Ковальчук; http://ukr.lb.ua/news/2014/04/18/263724_sevastopolskiy_zavod_poroshenko.html; <http://www.radiosvoboda.org/content/.html>; http://ukr.lb.ua/news/2014/04/29/264686_generatori_solodkih_obitsyanok.html; http://tyachiv.com.ua/NewsOpen/id_news_152291; <http://europe.newsru.ua/article/17610965>; <http://expres.ua/main/2014/04/11/104826-poroshenko-proty-tymoshenko-reytyng-proty-haryzmy>).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Відбулася зустріч Голови Верховної Ради України, в. о. Президента України О. Турчинова з федеральним міністром закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмаєром.

Під час зустрічі сторони обговорили поточну ситуацію в Україні, майбутні президентські вибори, співпрацю України з ЕС і лібералізацію візового режиму для українських громадян з ЄС.

За словами О. Турчинова, 13 травня парламент прийняв в цілому «всі чотири закони, які були необхідні для лібералізації візового режиму, пов'язані з боротьбою з корупцією, питанням біженців та правами людини». «Сподіваємось, що вже скоро наші громадяни зможуть їздити без віз до країн-членів Європейського Союзу», – сказав він.

Крім того, він наголосив, що, не зупиняючи проведення антитерористичної операції, мета якої – зупинити терористів, влада робить все можливе для мирного врегулювання ситуації, що склалася на Сході України. Водночас керівник парламенту уточнив, що влада готова до переговорів з тими, хто прагне до мирного розв'язання проблеми. «З тими ж хто продовжить зі зброєю в руках тероризувати регіон, влада діятиме відповідно до закону – по відношенню до них буде продовжено антитерористичну операцію», – зазначив він.

У свою чергу Ф.-В. Штайнмаєр висловив сподівання, що національний діалог сприятиме врегулюванню ситуації по всій Україні. За його словами, протягом останніх тижнів на європейському рівні за участі Європейської комісії був розроблений пакет фінансової допомоги Україні. «Ми продовжимо двосторонню підтримку України», – сказав він, наголосивши, що звертатиметься до німецького парламенту, щоб при плануванні бюджету на наступний рік «передбачити фінансову підтримку для України».

Обговорюючи питання майбутніх президентських виборів, сторони констатували, що надзвичайно важливо забезпечити проведення чесних, прозорих і демократичних виборів. «З об-

ранням Президента ми фактично завершимо формування системи влади в Україні», – сказав О. Турчинов, наголосивши, що влада готова забезпечити демократичні та прозорі вибори по всій країні. «Українці зможуть взяти участь у чесних і прозорих виборах. І будь-які прагнення Російської Федерації зірвати вибори будуть приречені», – додав він.

Крім того, федеральний міністр закордонних справ Німеччини наголосив, що вважає так званий референдум, що був інспірований на Сході України, незаконним. «Ми вважаємо цей “референдум” незаконним, він був організований для того, щоб завадити проведенню виборів», – сказав Ф.-В. Штайнмаєр, додавши, що Німеччина робитиме все залежне, «щоб допомогти владі в нормалізації ситуації по всій Україні» (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 13.05).

Вихід із ситуації, що склалася на сході України, можна знайти виключно у правовому полі. Про це заявив Голова Верховної Ради України, в.о. Президента України О. Турчинов, відкриваючи у четвер, 15 травня, пленарне засідання.

«Але з тими, хто підняв зброю проти власної країни, хто виконує завдання іншої держави з дестабілізації ситуації і в регіоні, і в країні, силові структури будуть проводити антитерористичні заходи», – наголосив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 15.05).

Голова Верховної Ради О. Турчинов хоче отримати від правоохоронців пояснення щодо виїзду за кордон самопроголошеного «народного губернатора» так званої ЛНР В. Болотова. Про це він заявив під час засідання Верховної Ради в середу, коментуючи відповідне повідомлення депутата О. Ляшка.

О. Турчинов доручив Секретаріату написати звернення до Генпрокуратури, Служби безпеки України та Держприкордонслужби з цього питання. «Дати термін протягом трьох годин», – додав О. Турчинов.

«Безумовно цьому факту буде надана відповідна оцінка, і негайно інформація про це буде оприлюднена», – зазначив він, говорячи вже про наступне засідання ВР, яке має розпочатися в четвер о 10:00 (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2014. – 14.05).

15 травня набув чинності Закон «Про забезпечення прав і свобод громадян і правовий режим на тимчасово окупованій території України».

Так, згідно із Законом «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», тимчасово окупована територія є невід’ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України.

Цей Закон визначає, що тимчасово окупованою територією України є територія Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, внутрішні води і територіальне море України, його дно і надра, на яких Україна здійснює суверенітет, континентальний шельф і виняткова економічна зона, де Україна згідно зі своїм законодавством користується фіскальними, санітарними, імміграційними і митними правами, а в особливій економічній зоні і на континентальному шельфі – суверенними правами і юрисдикцією, підводний простір в межах територіального моря і повітряний простір, розташований над зазначеною територією.

У законі зазначено, що під час проведення виборів в Україні чи всеукраїнського референдуму голосування громадян України на тимчасово окупованій території не організується і не проводиться.

Зауважено також, що примусове зарахування громадян України до громадян іншої держави не визнається.

Державні органи та органи місцевого самоврядування, утворені відповідно до Конституції та законів України, їхні посадові та службові особи на тимчасово окупованій території діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Діяльність

будь-яких органів, їхніх посадових осіб на тимчасово окупованій території вважається незаконною, якщо ці органи створено або призначено у порядку, передбаченому законодавством України.

Також у документі зазначається, що на тимчасово окупованій території право власності охороняється згідно із законодавством України.

Крім того, Закон передбачає, що у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя судами АРК і Севастополя, правосуддя щодо справ цієї території здійснюватимуть відповідні суди Києва (*Zaxid.Net* (<http://zaxid.net>). – 2014. – 15.05).

14 травня Верховна Рада намагалася розглянути питання включення до порядку денного пакета антикорупційних законів щодо люстрації в Україні, але на це не вистачило кворуму. Вони голосуватимуться після виборів Президента. Про це в кулуарах парламенту сказав віце-спікер ВР Р. Кошулинський, передає кореспондент УНН.

«Якщо суспільство змінилось, то депутатський склад парламенту не змінився і має свої фобії щодо люстрації в Україні. Тому після президентської кампанії ВР зможе прийняти закони по люстрації. На превеликий жаль, це зараз неможливо – як бачите депутати поки що за це не голосують», – сказав Р. Кошулинський (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Голова Комітету у закордонних справах В. Калюжний і голова Комітету з питань бюджету, співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Італійською Республікою Є. Геллер провели зустріч з делегацією палати депутатів парламенту Італії на чолі з головою Комітету з міжнародних справ Ф. Чікітто.

Під час зустрічі, яка відбулася 13 травня, сторони висловили глибоке занепокоєння через нелегку внутрішньополітичну ситуацію в Україні, а також наголосили, що напруження у

відносинах України з РФ несе потенційну загрозу для подальшого демократичного розвитку України та для Європи і її інституцій загалом.

Сторони обговорили широкий спектр питань, зокрема ситуацію на Південному сході України, майбутні позачергові вибори Президента України, енергетичну проблему, мовне питання, шляхи проведення конституційної та інших реформ в Україні тощо.

Українська сторона наголосила на своєму щирому прагненні вирішувати будь-які спірні питання як з РФ, так і з представниками Південного сходу України виключно в спосіб проведення переговорів, пошуку взаємних точок дотику і вироблення спільного рішення, а не застосування й поглиблення різного роду санкцій.

Підкресливши, що вихід із сьогоднішньої економічної кризи полягає в збільшенні економічної самостійності регіонів країни, українська сторона закликала італійських колег зі свого боку вжити можливих заходів задля активізації процесу інвестування в економіку України.

У зустрічі також взяв участь посол Італії в Україні Ф. Романо (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 14.05).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України по розслідуванню фактів масових вбивств мирних громадян у містах Одесі, Маріуполі та Красноармійську, а також в інших містах на півдні та сході України» (назва документа – за першоджерелом).

Основним завданням тимчасової комісії визначено одержання повної та достовірної інформації щодо обставин масових вбивств мирних громадян у містах Одесі, Маріуполі та Красноармійську, а також в інших містах на Півдні та Сході України.

Головою комісії обрано народного депутата А. Кіссе, заступником голови – народного депутата В. Мерікова.

Визначено термін діяльності слідчої комісії – два місяці з дня прийняття цієї Постанови.

Звіт комісії про виконану роботу вирішено заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України не пізніше 15 червня 2014 р.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 4852 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 13.05).

Комітет з питань національної безпеки і оборони рекомендує Верховній Раді відхилити проект постанови про відкликання національних миротворчих контингентів та персоналу, які беруть участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, з метою їхньої участі в захисті суверенітету та територіальної цілісності України.

Відповідне рішення прийнято на засіданні комітету в середу 14 травня.

Проектом постанови (реєстр. № 4753) передбачається запропонувати в. о. Президента України, Голові Верховної Ради України О. Турчинову відповідно до ст. 7 Закону України «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» прийняти рішення про відкликання всіх національних миротворчих контингентів і персоналу, які беруть участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, і невідкладне повернення їх до України з метою участі в захисті суверенітету та територіальної цілісності країни.

Члени комітету під час обговорення зазначали, що відкликання національних миротворчих контингентів і персоналу, які беруть участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, потребує тривалого часу. За словами народних депутатів, для цього необхідно до 20 місяців.

Народні депутати також зауважували, що Україна є однією з активних держав ООН, яка бере участь у підтриманні миру та безпеки в гарячих точках. Тому, на їхню думку, таке рішення може зашкодити позитивному іміджу України на міжнародній арені.

Під час засідання комітет також заслухав інформацію про проведення антитерористичної операції на Сході України заступника голови Служби безпеки України, начальника штабу Антитерористичного центру В. Крутова та начальника Генерального штабу Збройних сил України, Головнокомандувача ЗСУ М. Куцина. Розгляд питання проводився в закритому режимі (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя рекомендує парламенту прийняти в другому читанні та в цілому проект закону про реабілітацію осіб, які були незаконно засуджені.

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 4389) спрямований на забезпечення гарантій правового та соціального захисту осіб, які були незаконно засуджені, усунення наслідків беззаконня і встановлення реабілітованим компенсації за незаконні дії.

Члени комітету наголошували, що для встановлення наявності ознак ухвалення судового рішення проектом закону пропонується створити комісію з питань реабілітації осіб, які були незаконно засуджені, яка складатиметься з 15 осіб, 10 з яких – судді (судді у відставці) та 5 – представники громадськості, а її склад затверджуватиметься Верховною Радою України.

Народні депутати звертали увагу на те, що в разі прийняття комісією рішення про наявність ознак ухвалення судового рішення особа має право на звернення до суду для встановлення статусу реабілітованої, який розглядає справу за правилами, встановленими для перегляду справ за нововиявленими обставинами.

Крім того, зазначалося, що відповідно до положень проекту у випадку ухвалення виправдувального вироку суд визнає особу реабілітованою, і така особа матиме право на відшкодування (повернення) належного їм конфіскованого або зверненого в дохід держави судом майна або коштів з державного

бюджету, отриманих від реалізації такого майна; сум сплачених штрафів, призначених як покарання; стягнутих з особи процесуальних витрат у кримінальному провадженні; компенсації коштів у розмірі однієї мінімальної заробітної плати за кожний місяць перебування під вартою та в місцях позбавлення волі. Таке відшкодування шкоди здійснюватиметься в порядку, визначеному Законом України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду».

Під час підготовки законопроекту до другого читання суб'єктами права законодавчої ініціативи було внесено ряд пропозицій і поправок.

Народні депутати пропонують преамбулу законопроекту викласти в такій редакції: «У період з березня 2010 року по лютий 2014 року в Україні здійснювалися масові переслідування осіб за їхню громадську, опозиційну та політичну діяльність.

Саме в цей період відбувалися найбільш кричущі системні порушення прав людей на справедливий суд, внаслідок чого особи позбавлялися волі на підставі сфальсифікованих доказів.

З метою усунення негативних наслідків цим Законом визначається механізм реабілітації та відновлення прав осіб, незаконно засуджених у вказаний період» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 14.05*).

До проведення президентських виборів усі законопроекти, крім тих, що стосуються АТО та круглого столу, повинні бути відкладені. Про це 14 травня в кулуарах парламенту сказав народний депутат, член фракції «Батьківщина» А. Кожем'якін, передає кореспондент УНН.

«Якщо є питання, які треба приймати, щоб допомогти проведеному антитерористичній операції на Сході, або круглий стіл підтримати – це головне. Все інше можна поки відхилити,

і до 25 травня не збурювати суспільство. Працювати треба над тим, щоб в країні був мир», – сказав нардеп.

Він наголосив, що на сьогодні головним питанням є проведення круглого столу.

Нагадаємо, пленарне засідання парламенту 14 травня в плані законодавчої роботи не вдалося, адже знову не було кворуму. Нардеп Ю. Сиротюк зазначив, що до обрання нового Президента продуктивної роботи Верховної Ради не буде, адже на сьогодні йде конкуренція між кандидатами в Президенти всередині коаліції.

Також нагадаємо, народний депутат С. Соболев зазначив, що сумнівається, що Верховна Рада до президентських виборів ухвалить у першому читанні законопроект про внесення змін до Конституції стосовно децентралізації влади (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Восени Партія регіонів ініціюватиме проведення дострокових парламентських виборів. Про це в кулуарах парламенту заявив народний депутат від фракції Партії регіонів Н. Шуфрич, передає кореспондент УНН.

«Ми готові до перевиборів парламенту. Я не виключаю, що восени саме Партія регіонів ініціюватиме проведення дострокових парламентських виборів, тому що ми вже бачимо, що політика влади буде провальною», – сказав він і додав, що результати президентських виборів дуже розчарують Майдан.

За його словами, підтримка Партії регіонів через декілька місяців буде як мінімум такою, як була у 2012 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Народний депутат України, учасник нового межфракційного об'єднання «За мир и стабільність» В. Олійник призиває все українские сили сесть за стол переговоров. Об этом он заявил журналистам, комментируя ситуацію на Юго-Востоке України.

«Сегодня мы фактически находимся в состоянии войны. Десятками, а то и сотнями гибнут люди, наши люди, граждане Украины. Гробы разъезжаются с мест событий в разные уголки нашей родины. Кто бы как бы не пытался оправдать творящийся беспредел вмешательством других государств, ясно одно: украинец убивает украинца. Это не просто трагедия – это катастрофа. Цена, которую нам придётся заплатить за нашу общую близорукость, будет непомерной. Я обращаюсь к сегодняшним властям, к политикам, лидерам различных законных и незаконных (с чьей-то точки зрения) объединений: немедленно нужно сесть за стол переговоров. Главное – остановить братоубийство. Сколько еще нужно трупов, чтобы начать диалог?» – заявляет нардеп.

В то же время, по словам В. Олийныка, «депутатский корпус начал стремительно “приходить в себя”. Огромное количество жертв среди населения протрезвили депутатов. Сегодня я поддержал создание межфракционного объединения, основной целью которого является скорейшее установление мира в государстве. Все остальное решим потом. Главное мир!» (*Daily.Ua* (<http://www.daily.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Заявления Кремля о «неполной легитимности» будущих выборов Президента Украины не имеют под собой оснований и являются сознательной манипуляцией, направленной на дестабилизацию ситуации. Об этом заявил руководитель фракции «Батьківщина» С. Соболев, комментируя высказывания спикера Госдумы РФ С. Нарышкина, передает «Цензор.НЕТ» со ссылкой на пресс-службу «Батьківщини».

«Это продолжение действий Путина и Кремля, направленных на дестабилизацию в нашей стране, поддержку сепаратистов и разъединение нашего народа. Но эта попытка не увенчается успехом, – отметил С. Соболев. – Выборы 25 мая как раз станут хорошей возможностью защитить принципы демократии. Это будет своего рода референдум для Украины, когда мы сможем выбрать единение против агрессии Путина и укрепление интеграции с Западом» (*Цензор.нет* (<http://censor.net.ua>). – 2014. – 14.05).

Фракція «Свободи» вимагає негайно поставити питання про позбавлення недоторканості депутата О. Царьова. Про це з трибуни парламенту заявив „свободівець” Ю. Михальчишин.

Він обурився, що це питання досі не розглянуте у Верховній Раді.

«Чи можна собі уявити Німеччину після 9 травня, де б після самогубства Гітлера в Рейхстазі засідає Гімлер, Кальтенбруннер та інші», – обурився депутат.

За його словами, «фракція “Свободи” категорично вимагає у четвер поставити у порядок денний питання про зняття недоторканості із одіозного українофоба Царьова».

«Ми маємо продемонструвати, що наші хлопці борються з терором на Сході, а ми боремось із ним у Верховній Раді», – заявив він (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2014. – 15.05).

Народний депутат И. Богословская заявляє, що БЮТ узурпировал власть после Евромайдана.

«Совсем недавно, в 2009 г., они сначала предали Украину и одобрили кабальные газовые контракты, а потом готовились разделить страну, посчитав по “головам”, на 20 лет с Януковичем и компанией. Сейчас идет предательство миллионов украинцев и сдача территорий. Они грабили мою страну во власти, они торопятся доgrabить Украину, получив ее во временное управление из мертвых рук погибших майдановцев! Они – негодяи и мародеры! И они понесут наказание за свои преступления!» – написала И. Богословская в своем блоге на страницах издания «Украинская правда».

«Любой порядочный человек просто не имеет права пребывать с ними ни в партии, ни в коалиции. Как недавно силовой разгон Майдана стал началом краха ПР, так и преступная сдача Крыма, референдум в Донбассе и выпуск из страны лидеров сепаратистов – начало краха БЮТ. Те, кто остается с ними рядом – их пособники», – заявляет И. Богословская.

Она также призвала внефракционных депутатов, депутатские группы, УДАР выйти из коалиции с БЮТ и привлечь к ответственности всех, кто виновен в преступлениях против Украины (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

Правоохранительные органы Украины обязаны выяснить нынешнее место пребывания депутата Верховной Рады от Партии регионов А. Азарова, избранного по мажоритарному округу с центром в Славянске. Об этом заявила депутат от УДАРа И. Геращенко, выступая на заседании ВР.

По ее мнению, сын экс-премьера Украины Н. Азарова может быть причастен к финансированию деятельности активистов Донецкой народной республики в Славянске. «В конце концов уже должны быть привлечены к ответственности те депутаты, которые финансируют сепаратизм. Где сейчас находится депутат от Славянска Азаров-младший? Нужно возбуждать дело против каждого депутата, который финансирует сепаратизм и еще на этой сессии снять с них депутатскую неприкосновенность», – подчеркнула И. Геращенко (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

Фракция Партии регионов не будет голосовать в парламенте, за исключением социальных законопроектов. Об этом сообщил народный депутат, председатель парламентской фракции ПР А. Ефремов, отвечая на вопросы журналистов в кулуарах Верховной Рады.

«По тем социальным законопроектам, которые стоят в повестке дня, фракция ПР будет голосовать. Относительно остальных законопроектов на сегодня мы считаем, что они бессмысленны в то время, когда на улицах гибнут люди, когда каждый день происходят убийства. Мы обращаемся к власти, а реакции нет никакой», – отметил он.

Народный депутат подчеркнул, что фракция ПР не будет голосовать за большинство вынесенных вопросов, пока на Востоке Украины льется кровь. «Для чего проводить

бесмысленную АТО на Востоке Украины, если она не приносит никакого результата? Мы попросили, давайте приостановимся и вступим в переговорный процесс. Но нет, и Турчинов, и его представители говорят, что делать этого не будут. Поэтому люди гибнут, а результатов от этого нет», – резюмировал А. Ефремов (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

Нынешнее руководство Верховной Рады относится к Коммунистической партии Украины предвзято. Об этом заявил А. Мартынюк в эфире телеканала «112 Украина». При этом Председатель ВР А. Турчинов закрывает глаза на нарушения со стороны представителей провластных политсил, подчеркнул А. Мартынюк.

Он напомнил, что несколько дней назад Генеральная прокуратура Украины возбудила уголовное дело за нарушение Регламента проведения заседаний против экс-первого вице-спикера ВР, коммуниста И. Калетника. «Если заводить уголовное дело за нарушение Регламента, то сегодня буквально за каждый законопроект, который в парламенте рассматривается, можно возбуждать уголовное дело – исходя из того, что сделали с нашим коллегой», – отметил А. Мартынюк (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Члени уряду України та Європейської комісії, очолені відповідно Прем'єр-міністром А. Яценюком і президентом Ж. М. Баррозу, провели засідання в Брюсселі.

Сьогоднішня безпрецедентна зустріч, яка відбулася після підписання 21 березня 2014 р. політичної частини Угоди про асоціацію, заклала нову віху у відносинах України з ЄС. Вона засвідчила спільне зобов'язання України та ЄС інтенсифікувати роботу над політичною асоціацією та економічною інтеграцією України з ЄС.

Європейська комісія підтвердила тверду підтримку з боку ЄС єдності, суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. Уряд України та комісія підтвердили рішуче засудження незаконної анексії Криму та Севастополя РФ, яку Україна і ЄС не визнають. Україна привітала підготовку комісією всеохоплюючих правових наслідків такої анексії, у тому числі у зв'язку з територіальним застосуванням Угоди про асоціацію та поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, і домовилися започаткувати механізм двосторонніх консультацій з цих питань. Обидві сторони висловили тривогу з приводу триваючих спроб проросійських сепаратистів дестабілізувати Східну та Південну Україну і вважають незаконними так звані референдуми, організовані 11 травня в регіонах Східної України самопроголошеною владою.

Уряд України та Європейська комісія погодилися щодо важливості проведення вільних і чесних президентських виборів 25 травня, що дадуть можливість народу України обрати своє власне майбутнє без неправомірного зовнішнього втручання. Обидві сторони підтвердили свою повну відданість Женевській спільній заяві від 17 квітня щодо початкових конкретних кроків з деескалації напруження і відновлення безпеки для всіх громадян.

Комісія привітала кроки, уже зроблені владою України з цією метою, у тому числі здійснювану через широкий національний діалог роботу в напрямі конституційної реформи та децентралізації. Уряд України та Європейська комісія погодилися щодо важливості руху вперед у конституційному процесі в інклюзивний, прозорий і відповідальний спосіб, щодо започаткування широкого та інклюзивного національного діалогу, а також щодо важливості проведення незалежного розслідування трагічних подій 2 травня в Одесі. Обидві сторони взяли до уваги «дорожню карту» ОБСЄ та повністю підтримують зусилля, докладені ОБСЄ та її діючим головуванням для сприяння деескалації та стабілізації ситуації шляхом здійснення конкретних кроків, включаючи проведення круглих столів тощо.

Під час засідання уряд України і Європейська комісія домовилися продовжувати імплементацію спільного інклюзивного

Європейського порядку денного реформ для України, який поєднує в собі короткострокові та середньострокові потреби України, та обмінялися думками щодо перших результатів його імплементації. Сторони обговорили шляхи підтримки з боку ЄС політичної, економічної та фінансової стабільності в Україні, зокрема через Групу підтримки України, засновану Європейською комісією, та інституційний механізм координації процесу європейської інтеграції в уряді України. Вони підтвердили своє зобов'язання якнайшвидше підписати решту положень Угоди про асоціацію, включаючи положення щодо створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, і наголосили, що це не становить кінцевої мету в співробітництві між Україною і ЄС.

Щоб допомогти забезпечити ефективне надання та максимізувати вплив допомоги ЄС у сфері економіки й розвитку, а також підвищити її видимість, Україна й комісія розглядають шляхи посилення міжнародної донорської координації через заснування разом з міжнародною спільнотою та міжнародними фінансовими інституціями спеціального (ad hoc) механізму координації донорів.

Під час зустрічі Україна і Європейська комісія підписали фінансову угоду щодо контракту з державної розбудови на суму у 355 млн євро для допомоги країні під час перехідного періоду, яка супроводжується допомогою на суму в 10 млн євро на підтримку громадянського суспільства. Перший транш у розмірі 250 млн євро буде надано невдовзі після підписання Угоди.

Обидві сторони привітали набрання чинності 23 квітня Регламентом щодо зниження чи усунення митних зборів на товари, вироблені в Україні, з метою надання істотної підтримки Україні до 1 листопада 2014 р., до підписання та тимчасового застосування ПВЗВТ. Європейська комісія привітала перші кроки уряду України, спрямовані на подолання довготривалих стурбованостей щодо невідповідності певних торговельних заходів України нормам і принципам СОТ, зокрема в автомобільному секторі, і щодо запиту української сторони щодо перегляду зв'язаних тарифних зобов'язань.

Уряд України і Європейська комісія також привітали рішення Виконавчої ради МВФ щодо затвердження дворічного кредиту Stand-by для України на суму 12,4 млрд євро (17,01 млрд дол. США). Незабаром ЄС виділить перший транш комбінованої кредитної програми макрофінансової допомоги Україні загальним обсягом у 1,61 млрд євро (2,2 млрд дол. США). Імплементация цієї програми макрофінансової допомоги продовжилася сьогодні підписанням меморандуму про взаєморозуміння міністром фінансів України. Тепер меморандум про взаєморозуміння очікує на ратифікацію українським парламентом.

Обидві сторони відзначили важливість тристоронніх переговорів з питань енергетики, започаткованих у Варшаві 2 травня, які спрямовані на забезпечення безпеки постачання та транзиту природного газу до та через Україну. Вони погодилися щодо необхідності забезпечення енергопостачання в Україну на основі справедливої та прозорої ринкової ціни. Вони також погодилися щодо важливості продовження реформ енергетичного сектору України. Вони взяли до уваги підписання меморандуму про взаєморозуміння та рамкової угоди між операторами Eustream та «Укртрансгаз», які уможливають постачання газу зі Словаччини до України. Україна подякувала ЄС за його рішучу відданість підтримці сектору енергетичної безпеки України, зокрема модернізації її газотранзитної системи.

Уряд України та Європейська комісія висловили свою рішучу підтримку підписанню Угоди про спільний авіаційний простір між Україною та ЄС під час наступного засідання Ради ЄС з питань транспорту 5 червня. Ця Угода принесе значні переваги в контексті збільшення можливостей для авіаперевізників, бізнесу та подорожуючих, покращить торговельні умови і водночас приведе до зниження цін для споживачів.

Обидві сторони погодилися щодо важливості збільшення міжлюдських контактів між громадянами України та Європейського Союзу. Комісія привітала сьогоднішнє ухвалення Верховною Радою пакета з чотирьох важливих законодавчих актів та інші нещодавні законодавчі кроки України з

імплементатії першої фази Плану дій з лібералізації візового режиму. Комісія запевнила у своїй підтримці зусиль України з метою якнайшвидшого просування процесу лібералізації візового режиму.

Сторони привітали намір України стати асоційованим учасником Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт-2020».

Сторони домовилися про підтримку тісної співпраці та ефективної координації з метою подальшого поглиблення політичної асоціації та економічної інтеграції України до ЄС (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Руководство Российской Федерации должно прекратить использовать газ как новый тип оружия. Об этом заявил Премьер-министр Украины А. Яценюк в Брюсселе после встречи с главой Еврокомиссии Ж. М. Баррозу.

Он подчеркнул, что Украина готова к рыночным отношениям с РФ в газовой сфере. Вместе с тем, по словам А. Яценюка, позиция властей Украины относительно действующего газового соглашения с Россией очень четкая. «Мы направили российскому “Газпрому” предарбитражную ноту и призвали безотлагательно пересмотреть соглашение. Если Россия откажется, мы встретимся в суде в Стокгольме. Осталось менее 20 дней. И это последнее предупреждение России – нужно сесть за стол переговоров и найти решение», – подчеркнул украинский Премьер.

Он также отметил, что официальный Киев ценит усилия Еврокомиссии для организации встречи по газовым вопросам в трехстороннем формате на уровне министров энергетики Украины, Евросоюза и России. А. Яценюк напомнил, что украинская сторона направила «Газпрому» официальное письмо с перечнем своих требований. «В том случае, если Россия предложит цену на газ в 268 дол./тыс. куб. м, которая уже была установлена на I квартал этого года, Украина в 10-дневный срок оплатит газ. Но в первую очередь мы должны подписать об этом соглашение», – заявил А. Яценюк (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

13 травня 2014 р. в рамках участі в спільному засіданні уряду України та Коледжу Європейської комісії в. о. міністра закордонних справ України А. Дециця провів зустріч з комісаром ЄС з питань внутрішніх справ С. Мальмстрьом.

Сторони обговорили перебіг імплементації Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для громадян України та переходу Української держави до другої фази його виконання. З українського боку було засвідчено відданість уряду вжити всіх необхідних заходів для оперативного виконання критеріїв Плану дій і поінформовано про останні кроки з ухвалення відповідних законодавчих актів і підзаконних документів.

З боку ЄК було підтверджено намір сприяти українській стороні у швидкому просуванні до досягнення головної мети Плану дій – запровадження безвізового режиму для громадян України, і в цьому контексті надавати допомогу для завершення виконання відповідних критеріїв.

С. Мальмстрьом привітала ухвалення сьогодні Верховною Радою України рішень, спрямованих на виконання першої фази Плану дій.

Під час зустрічі було також обговорено перебіг виконання посиленої Угоди про спрощення оформлення віз між Україною та ЄС з наголосом на можливих шляхах подальшого покращення існуючої практики видачі віз українським громадянам.

Позитивно відзначивши готовність Єврокомісії сприяти мобільності громадян, в. о. міністра А. Дециця закликав уже сьогодні на практиці використовувати всі можливості угоди про спрощення оформлення віз, а також активно сприяти просуванню до запровадження безвізового режиму для українських громадян **(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).**

Україна не ставить питання про розширення «женевського формату» переговорів щодо врегулювання ситуації в країні, заявив в.о. міністра закордонних справ України А. Дешиця.

«Ми не ставимо питання про розширення женевського формату. Ми за збереження цього формату. Вважаємо його найбільш оптимальним. Вважаємо, що рішення, які були ухвалені в Женеві, повинні неухильно виконуватися», – сказав він журналістам у четвер, 15 травня, у Києві.

За словами А. Дешиці, українська сторона готова до подальших переговорів у тому форматі, який був у Женеві – Україна, Росія, ЄС і США.

«Ми готові до обговорення питань, які стосуються деескалації ситуації в східних областях України, питання безперешкодного проведення виборів в Україні і ми готові до аналізу кроків і закликів, які були прийняті сторонами в рамках імплементацій цих домовленостей, досягнутих під час Женевської зустрічі 17 квітня. Якщо наші партнери, зокрема Росія, готова до таких переговорів, ми теж готові їх проводити», – підсумував А. Дешиця (*Newsru.Ua* (<http://www.newsru.ua>)). – 2014. – 15.05).

Российская Федерация готовится к масштабным военным учениям на 25 мая 2014 г. – день, когда будут проводиться президентские выборы в Украине. Об этом в четверг, 15 мая, сообщил и. о. министра иностранных дел Украины А. Дешиця.

«Российская сторона, к сожалению, как вы видите, принимает решения, которые не содействуют стабилизации ситуации в восточных регионах Украины. В частности, сегодня было объявлено о проведении военных учений в день выборов в Украине 25 мая», – заявил журналистам А. Дешиця (*Новосту Facenews* (<http://www.facenews.ua>)). – 2014. – 15.05).

Исполняющий обязанности министра иностранных дел Украины А. Дешица рассчитывает на подписание экономической части Соглашения об ассоциации с ЕС в ближайшее время после президентских выборов. Об этом А. Дешица сказал во время конференции «Новая европейская политика: от слов к действиям», передает корреспондент РБК-Украина.

«Из тех договоренностей, которые мы имеем, мы можем это сделать (подписать вторую часть соглашения) в ближайшее время после проведения президентских выборов», – сказал и.о. министра.

Подписание экономической части Соглашения об ассоциации и переход ко второму этапу либерализации визового режима с ЕС А. Дешица назвал двумя основными внешними вопросами для Украины (***РБК-Україна (http://www.rbc.ua). – 2014. – 15.05.***)

13 травня в Брюсселі відбулася зустріч міністра економічного розвитку і торгівлі України П. Шеремети з комісаром ЄС з питань торгівлі К. Де Гухтом у рамках візиту урядової делегації на чолі з Прем'єр-міністром України А. Яценюком.

Сторони обговорили поточний стан торговельних відносин, зокрема режим автономних торговельних преференцій, який з 23 квітня застосовується Європейським Союзом до товарів українського походження. Міністр економічного розвитку і торгівлі зазначив, що автономні торговельні преференції надають можливість українському бізнесу на практиці відчутти переваги вільної торгівлі з Євросоюзом.

Крім того, П. Шеремета запевнив у намірі нового українського керівництва якнайшвидше підписати Угоду про асоціацію України з ЄС у частині зони вільної торгівлі.

П. Шеремета та К. Де Гухт обговорили також шляхи подальшої підтримки України в торговельній сфері, у тому числі кроки в рамках Світової організації торгівлі, які б сприяли

стабілізації платіжного балансу в Україні, зокрема через просування експорту (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

13 травня 2014 р. у рамках участі в спільному засіданні уряду України та колегії Європейської комісії міністр енергетики та вугільної промисловості України Ю. Продан провів зустріч з комісаром ЄС з питань енергетики Г. Оттінгером.

Були обговорені нагальні питання двосторонньої взаємодії в контексті зміцнення енергетичної безпеки, модернізації та спільного керування українською ГТС, а також реформування енергетичної галузі України.

Сторони приділили окрему увагу питанням ціни на російський газ для України та забезпечення надійного транзиту російського газу до Європи, відзначивши важливість у цьому зв'язку започаткування тристоронніх консультацій у форматі Україна – ЄС – Росія.

Окремо йшлося про подальшу спільну роботу в контексті організації реверсних поставок газу в Україну, зокрема з території Словаччини, і використання потенціалу українських підземних сховищ газу (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Министерство юстиции Украины не исключает возможности запрета деятельности Компартии Украины, сообщил министр юстиции Украины П. Петренко.

Минюст подаст иск относительно запрета любой политической партии, в отношении которой правоохранительные органы предоставят информацию о ее причастности к действиям, направленным на нарушение территориальной целостности или против госбезопасности Украины. Об этом сообщил на брифинге министр юстиции П. Петренко, отвечая на вопрос журналистов относительно перспектив запрета Компартии, передает «Цензор.НЕТ» со ссылкой на zn.ua.

П. Петренко отметил, что, если бы в отношении Украины не было агрессии со стороны Российской Федерации, он был бы против запрета какой-либо политической силы. «Но когда политические силы и их руководители озвучивают те же меседжи, которые звучат в Москве, которые фактически ведут внутри страны информационную войну против украинского народа, украинской власти, украинских силовиков – возможно, действительно этот вопрос актуален», – пояснил он.

П. Петренко напомнил, что процедура ликвидации политических сил в Украине достаточно сложная. Она прописана в законе о политических партиях таким образом, чтобы ее не могли произвольно использовать для давления на политсилу или общественную организацию.

Процедура предусматривает два этапа. Первый – сбор материалов о том, что данная политсила причастна к сепаратистским действиям, преступлениям, связанным с посягательством на территориальную целостность или национальную безопасность. Этим занимаются правоохранительные органы, в частности СБУ и прокуратура. Затем эти материалы передаются в Министерство юстиции, а оно на их основании подает судебный иск.

«Мы, как Министерство юстиции, четко говорим о том, что у нас нет партий, которые имеют полный иммунитет. В случае если правоохранительными органами будут предоставлены соответствующие материалы относительно той или другой партии, в том числе и Коммунистической партии, которые будут свидетельствовать в их деятельности о признаках преступлений, связанных с посягательством на территориальную целостность, на национальную безопасность, то Министерство юстиции безотлагательно подаст такие иски в судебные инстанции», – сказал он на брифинге.

Министр также пояснил, что запрет деятельности партий «Русский блок» и «Русское единство», согласно букве закона, означает их ликвидацию и ликвидацию всех их ячеек (*Цензор.net* (<http://censor.net.ua>). – 2014. – 14.05).

Окружний адміністративний суд Києва задовольнив позов Міністерства юстиції України до політичної партії «Русский блок» (про заборону діяльності політичної партії) і заборонив її діяльність. Про це йдеться в постанові, оголошеній 14 травня на судовому засіданні.

Партію «Русский блок» заборонено у зв'язку із закликами до повалення конституційного ладу та порушення територіальної цілісності України.

«На думку Мін'юсту, суд виніс абсолютно обґрунтоване і законне рішення. Доцільними, ми вважаємо, є і посилання на рішення Венеціанської комісії про заборону політичних партій, що при прийнятті такого категоричного і крайнього способу необхідно брати до уваги усі обставини, в тому числі і політичну ситуацію в країні. Окрім тих безпосередніх закликів, які було видно на відео та в статтях під час дослідження доказів, додатковим аргументом на користь позиції Мін'юсту стало ще й те, до чого ці заклики призвели і який негативний результат ми зараз маємо в країні», – так прокоментувала журналістам рішення Окружного адміністративного суду Києва представник позивача (Міністерства юстиції України) заступник міністра юстиції, керівник апарату Г. Онищенко.

За її словами, Мін'юст задоволений таким рішенням суду (**Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05**).

У системі Мін'юсту буде створений спеціальний підрозділ, який опікуватиметься поверненням коштів, здобутих злочинним шляхом, і відшкодуванням збитків, спричинених незаконною анексією Російською Федерацією АР Крим. Про це заявив міністр юстиції України П. Петренко під час оперативної наради в Генеральній прокуратурі України на тему виявлення та повернення з-за кордону незаконно привласнених колишніми високопосадовцями коштів та інших активів.

Нарада відбулася під головуванням в. о. Генерального прокурора України О. Махніцького, участь у ній також взяли за-

ступники Генерального прокурора та керівники структурних підрозділів Генеральної прокуратури України.

На нараді було наголошено, що проблема повернення коштів, привласнених злочинним шляхом представниками колишньої української влади, – одне з головних завдань, яке нині стоїть перед правоохоронцями та Мін'юстом. «Мін'юст також займатиметься питанням відшкодування збитків, спричинених незаконною анексією української території Російською Федерацією. Оскільки питання повернення викрадених активів і відшкодування збитків безпосередньо між собою пов'язані. Так, ми можемо говорити про те, що деякі представники попередньої влади не лише мали стосунок до тих подій, які відбувалися в Криму, а й здійснюють зараз фінансування сепаратистського руху на Сході України», – наголосив П. Петренко.

«Під час розслідування нами всебічно вивчаються дані щодо незаконного заволодіння державним майном, неправомірного набуття права власності на земельні ділянки та їх відчуження, проведення незаконних фінансових операцій, привласнення значних сум державних активів та їх подальшого протиправного виведення за межі України», – повідомив в. о. Генерального прокурора України О. Махніцький.

За словами Генпрокурора, наразі слідчими встановлено ряд іноземних компаній, на які через фіктивні підприємства, зареєстровані на території України, були перераховані державні кошти. «Мін'юст активно працюватиме з правоохоронними органами та іноземними юрисдикціями, щоб повернути кошти, незаконно вивезені попередньою владою», – наголосив П. Петренко.

За його словами, відповідна законодавча база, яка б давала інструменти правоохоронним органам застосовувати механізми спецконфіскації, продовжує напрацьовуватися. Зокрема, певні інструменти надав ухвалений Верховною Радою закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, а також ряд інших законів.

«Поряд із цим в Україні ще відсутній механізм заочного кримінального провадження, тож Мін'юст зараз розробляє новий законопроект, який дасть можливість застосувати заочне кримінальне провадження щодо осіб, які перебувають у міжнародному розшуку, а також щодо тих юридичних осіб, яких визнано співучасниками в частині незаконного виведення державних коштів за кордон», – наголосив міністр юстиції.

На оперативній нараді було підкреслено, що великий обсяг роботи в частині повернення незаконно вивезених коштів необхідно буде виконати саме Міністерству юстиції України, на яке покладено здійснення захисту інтересів України у Європейському суді з прав людини, а також урегулювання спорів і розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участі іноземних суб'єктів та України (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Мінрегіоном України розроблено проект Плану заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, який найближчим часом розгляне Кабінет Міністрів України.

Документ передбачає завершення протягом 2014 р. формування оновленої законодавчої бази для реформи місцевого самоврядування. Про це під час засідання Наглядової ради Програми Ради Європи «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні» сказав перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Негода. У зв'язку з цим, за його словами, Мінрегіон потребує посиленої експертної підтримки Ради Європи як на етапі законопроектної роботи, так і на етапі публічних обговорень урядових ініціатив на національному, регіональному і місцевому рівнях, а також на етапі пілотного впровадження законодавства.

«Через великий обсяг законопроектної роботи та стислі терміни, визначені урядом України, ми зацікавлені в залученні спеціального консультанта – радника з боку Ради Європи, фахівця з досвідом у сфері реформи місцевого самоврядуван-

ня, зокрема в питаннях децентралізації фінансів», – сказав В. Негода. Він також додав, що сьогодні триває широке публічне обговорення пропозицій щодо змін до Конституції України в частині децентралізації влади та експертна оцінка цих пропозицій з боку Ради Європи є необхідною для підготовки якісного документа.

У свою чергу А. Зарді, керівник департаменту демократії, інституційного розвитку та врядування Генерального директорату з питань демократії Генерального секретаріату Ради Європи, висловив підтримку з боку РЄ ініціатив уряду України в питаннях децентралізації влади і реформування місцевого самоврядування та готовність РЄ делегувати в Україну компетентних фахівців, які зможуть на постійній основі працювати спільно з Мінрегіоном над розробкою законодавчої бази.

«Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, яку схвалив уряд України, містить амбітні завдання, які ми спільно повинні впровадити в життя. Ідеться про формування прозорості, підзвітності й ефективної влади, яка працюватиме для народу України на основі закону. Це важливий момент не тільки для України, а й для Ради Європи», – сказав А. Зарді.

Нагадаємо, 6 травня розпочато широкі публічні консультації з питань формування законодавчої основи сфери місцевого самоврядування з представниками різних регіонів України. У квітні місяці урядом ухвалено та передано на розгляд Верховної Ради України перший законопроект з питань співробітництва територіальних громад (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Міністр охорони здоров'я України О. Мушій повідомив, що підписав наказ про нову структуру свого міністерства і з понеділка в МОЗ відбудеться ряд звільнень. Про це він повідомив під час брифінгу, передає кореспондент УНН.

«Сьогодні я підписав наказ про нову структуру МОЗ. Протягом трьох днів вона має бути погоджена з Мінфіном. І з понеділка... будуть змінені практично усі 100 % керівники

департаментів та управлінь у Міністерстві охорони здоров'я», – сказав міністр.

Він повідомив, що після скорочення структури МОЗ з 277 посад залишилося вже 249.

Міністр додав, що до МОЗ зайде нова команда, яка побудує нову систему охорони здоров'я.

Він також повідомив, що заступник міністра О. Толстанов, який обіймав цю посаду ще за минулого міністра охорони здоров'я, 5 травня написав заяву на звільнення за власним бажанням, однак уряд ще не мав змоги розглянути та прийняти цю заяву **(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2014. – 14.05).**

Україна может получить безвизовый режим с Евросоюзом уже в 2014 г. Об этом заявил министр юстиции П. Петренко на своей странице в Facebook.

«Украина выполнила все юридические требования по гармонизации отечественного законодательства с нормами ЕС и готова перейти ко второму этапу либерализации визового режима со странами Евросоюза. Фактически мы вышли на финишную прямую в вопросе безвизового режима с ЕС и есть все шансы решить этот вопрос до конца года, – подчеркнул он. – Напомню, второй этап плана действий, среди прочего, предусматривает эффективное внедрение международных норм миграции. В частности, это касается постепенного перехода Украины на паспорта международного стандарта ИКАО, страхования процедуры передачи персональных данных и организации сотрудничества в вопросах безопасности документов» **(Daily.Ua (http://www.daily.com.ua). – 2014. – 14.05).**

Документи для українців стануть дешевшими приблизно на 40 %.

Зниження ціни стосуватиметься посвідчень водія, техпаспортів на транспортні засоби, а також вітчизняних і закордон-

них паспортів громадян України, повідомив заступник міністра внутрішніх справ С. Чеботар.

Він пояснив, що відтепер посвідчення водіїв та інші документи суворої звітності виготовлятиме Національний банк України. «Сьогодні Міністерство внутрішніх справ України передало всі функції щодо виготовлення посвідчень водіїв та інших документів суворої звітності Національному банку України. Хочу констатувати, що якщо при виробництві підприємством “ЄДАПС” посвідчення водія коштувало 198 грн, то тепер – 114 грн, а це менше на 40 %. Стільки ж коштуватиме і техпаспорт», – зазначив С. Чеботар.

За його словами, найближчим часом такі зміни відбудуться і у сфері виготовлення паспортів. «Думаю, така тенденція буде у виготовленні як українських, так і закордонних паспортів – ціна на них буде значно нижча», – зазначив заступник міністра внутрішніх справ (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Люстраційний комітет закликає МВС продовжити відкритий конкурс щодо призначення обласних керівників міліції. Про це повідомив на брифінгу в середу, 14 травня, голова комітету Є. Соболев.

За його словами, відкритий конкурс, запропонований міністром А. Аваковим, «пропрацював рівно місяць і призвів до революційних змін у процедурі призначень». «Я сам бачив, як півтисячі громадських активістів Полтавщини зібрали всіх кандидатів і влаштували таке обговорення, що більшість з цих кандидатів були червоного кольору. У них почали питати про зловживання, жертвами яких ставали сусіди і родичі, і про різні схеми», – розповів Є. Соболев.

За його словами, громади Волині та Львівщини змогли реалізувати процедуру відкритого конкурсу, «оскільки там дуже розвинуте громадянське суспільство». «Боюся, що такий успіх став причиною того, що кадрова комісія МВС (яка призначає кандидатів за підсумками обговорення) не збирається вже четвертий тиждень, у восьми областях конкурсу

призупинили, а в половині областей – не оголосили», – припустив Є. Соболев. «Тому я публічно звертаюся до міністра Авакова із закликом продовжити конкурс», – додав він.

За словами Є. Соболева, про ризики, пов'язані з керівництвом міліції на Луганщині, Донеччині та в Одесі, владу попереджали заздалегідь. «А зараз в зоні ризику Полтава, Дніпропетровськ і Чернігів, – розповів він. – За усіма ознаками, ці люди (облкерівники МВС) є потенційними Луцюками, який в Одесі зрадив свою країну і допустив одну з найстрашніших трагедій в нашій новітній історії» (*ZIK* (<http://zik.ua>). – 2014. – 14.05).

ПОЛІТИКА

Переклад заяви прем'єр-міністра Угорщини щодо автономії угорців в Україні був некоректним. Про це заявив перший заступник голови Демократичної спілки угорців України Е. Кевсегі.

«Заяву прем'єр-міністра Угорської Республіки В. Орбана переклали українською мовою неправильно. У виступі глави угорського уряду не йшлося про автономію як таку. Йшлося про створення національно-культурної автономії угорської меншини в Карпатському євро регіоні», – зазначив Е. Кевсегі.

За його словами, нині окремим «зацікавленим» колам вигідно створювати подібні «сенсації».

Угорський політик також зазначив, що для українських угорців важлива позиція офіційної Угорщини, яку озвучив В. Орбан. «Для українських угорців особливо важливо, що, говорячи про Україну, прем'єр наголосив, що Угорщина підтримує Україну в ці непрості часи, а також те, що для України пріоритетними є європейські стандарти забезпечення прав національних меншин», – зазначив він.

Щодо питання надання культурної автономії, самоврядності громад, які були озвучені угорським прем'єром, то, за словами Е. Кевсегі, вони не нові для України. «Питання культурної автономії, самоврядності громад не нові, а з огляду на те-

перішню суспільно-політичну ситуацію в державі є дійсно актуальним для України, Сподіваюся, нова влада вирішить ці питання позитивно», – додав Е. Кевсегі (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2014. – 14.05).

Штаб П. Порошенка закликає кандидатів на пост Президента, рейтинг яких не перевищує 3– 5 % голосів, підтримати того кандидата, який може перемогти у виборах у першому турі. Про це заявив керівник виборчого штабу кандидата П. Порошенко В. Ковальчук на прес-конференції в Києві.

За його словами, важливо, щоб вибори Президента відбулися в один тур, щоб у «період війни» країна якнайшвидше отримала Головнокомандувача військ. «Ми звертаємося до тих кандидатів, які підтримують демократичні цінності, але чий рейтинг не перевищує 3– 5 %, закликати проголосувати за того кандидата, який може виграти в першому турі», – сказав В. Ковальчук, повідомляють «Новости Донбасса».

«Ми сподіваємося, що П. Порошенко здобуде перемогу вже в першому турі і в Україні буде обраний Президент. І це буде оголошено принаймні не пізніше 26 чи 27 травня», – наголошує В. Ковальчук (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2014. – 14.05).

Голова Харківської обласної організації Партії регіонів, кандидат на пост Президента України від ПР М. Добкін під час брифінгу в Дніпропетровську наголосив, що головна умова припинення військових дій у країні – призупинення антитерористичної операції та проведення переговорів, повідомляє УНН.

«Єдина і головна для нашої країни умова припинення військових дій у ряді регіонів – призупинення антитерористичної операції, роззброєння тих, хто протистоїть регулярним частинам української армії, і перехід у формат круглого столу. Під час круглого столу за допомогою аргументів, через

складну дискусію буде знайдено єдиний вірний варіант вирішення протистояння, який поставить жирну крапку в збройному конфлікті, що триває вже кілька місяців», – заявив М. Добкін (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Виборча комісія відмінила реєстрацію кандидатом в мери Києва депутата ВР від «Батьківщини» Л. Оробець та экс-голови КМДА І. Салія. Про це вона написала на своїй сторінці в Facebook.

«Щойно ТВК прийняла рішення про зняття мене з виборів і як кандидата в мери, і як лідера списку партії “Нове життя”», – розповіла Л. Оробець.

За її словами, підставою для такого кроку було те, що в мери політик балотується як самовисуванець і водночас як позапартійна очолює партійний список. «Зняття відбулося в останній можливий день (давня фішка – ще при Кучмі так знімали)», – підкреслює Л. Оробець.

Також повідомила, що про зняття з виборів І. Салія. Той нібито стверджує, що його реєстрацію відмінили «за компанію». «Комісія «не змогла виявити» цю фатальну помилку в документах і зареєструвала мене 29 квітня. Тепер виконала команду “зняти”», – додає О. Оробець.

За словами депутата, її команда планує оскаржувати це рішення (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 14.05).

Київська територіальна виборча комісія не мала права знімати кандидата на пост мера Києва, нардепа Л. Оробець з причини її висунення від різних політичних партій, оскільки це є законодавчо необґрунтованим. Про це координатор виборчої та парламентської програм громадянської мережі «ОПОРА» О. Айвазовська сказала на прес-конференції в Києві, передає кореспондент УНН.

О. Айвазовська наголосила, що відповідно до ст. 35 п. 6 Закону України «Про місцеві вибори» заборонено висуватися

водночас від двох політичних партій. У цьому випадку висування (з боку Л. Оробець. – Ред.) не було.

«Було самовисування (на посаду мера. – Ред.) та висування як позапартійної особи у списку політичної партії. Якщо посилаються (у ТВК. – Ред.) тільки на цю норму закону, то зняття з реєстрації є законодавчо необґрунтованим з боку ТВК. Адже порушення з боку цього кандидата (Л. Оробець. – Ред.) як висуванця від двох політичних партій немає», – зазначила експерт.

Вона додала, що це лише попередня оцінка ситуації, а більш вичерпну думку можна буде озвучувати тільки після ознайомлення із повним текстом рішення ТВК і викладеним там правовим обґрунтуванням (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Окружний Адміністративний суд Києва постановив повністю задовольнити адміністративний позов Л. Оробець до ТВК і відновити її кандидатом в депутати Київради. Про це вона написала на своїй сторінці у Фейсбуці, передає УНН.

«Окружний Адміністративний суд Києва постановив повністю задовольнити мій адміністративний позов до ТВК і відновити мене кандидатом в депутати Київради. Це рішення суду – прецедент для всіх кандидатів, кого ТВК зняло з перегонів за сумнівним приводом», – написала вона.

На її переконання, ТВК повинно виконати рішення суду та дати можливість виборцям самим визначитися (*УНН* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.05).

Керівництво самопроголошеної Луганської народної республіки заявило, що регіон не братиме участі у виборах Президента України 25 травня.

«Наш народний губернатор В. Болотов заявив, що жодна дільниця в Луганській республіці не відкриється. Ці вибори не будуть тут проводитися, оскільки вони тут поза правовим

подем», – заявив «Інтерфаксу» координатор «Луганського опору» В. Карасьов.

За його словами, керівництво ЛНР не вестиме переговори з Києвом. «Кілька місяців тому, коли тисячі людей сказали, що вони – вся Україна і вирішили знищити непокірний південний схід... Після того як пішли перші жертви – ніяких переговорів з фашистами ми вести не будемо», – заявив він.

Натомість керівник прес-служби «Об'єднаної армії Південного сходу» В. Нікітін повідомив «Інтерфаксу», що «в даний час вирішуються питання про визнання суверенітету Луганській народної республіки». «Ми направили звернення в ООН про визнання ЛНР», – В. Нікітін (*24tv* (<http://24tv.ua>)). – 2014. – 14.05).

Самопроголошений «народний губернатор» віртуальної Луганської народної республіки В. Болотов офіційно виїхав до Російської Федерації. Про це повідомив помічник голови Державної прикордонної служби С. Астахов, передає «Укрінформ».

«Він не втік, він офіційно виїхав через пункт пропуску “Должанський” як громадянин України», – прокоментував С. Астахов повідомлення в ЗМІ про втечу лідера луганських сепаратистів до Росії.

Як роз'яснили в Держприкордонслужбі, жодних доручень щодо В. Болотова з боку правоохоронних органів України не було. «Не було ніякої заборони на виїзд йому за кордон», – заявив С. Астахов (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2014. – 14.05).

Самопроголошена Донецька народна республіка вирішила сформувати власний «парламент», новий «уряд», а також ухвалити «конституцію» ДНР. Про це «ОстроВу» розповіло джерело в лавах «республіки».

«Засідання парламенту відбудеться сьогодні (14 травня. – Ред.). Делегатів збирали з усієї області. Кого знали – усіх по-

кликали. Спершу називалася цифра у 140 осіб, однак остаточна кількість парламентарів не відома», – розповів співрозмовник агентства.

Серед планів сепаратистів – формування нового «уряду» ДНР. «Найбільше охочих було посісти посади “міністрів” палива й енергетики й транспорту, але не було охочих очолити Мінфін, оскільки немає фахівців», – додало джерело (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 14.05).

Самопроголошену Донецьку народну республіку ніхто в світі не визнає, заявив український бізнесмен, власник компанії СКМ Р. Ахметов, передає УНН з посиланням на радіо «Свобода».

Р. Ахметов нагадав, що структура економіки регіону – це вугільна промисловість, металургія, енергетика, машинобудування, хімічна промисловість, сільське господарство та всі суміжні підприємства, пов’язані з цими галузями.

За його словами, сценарій приєднання самопроголошеної республіки не потрібен ані Росії, ані Донбасу. «І від цього не виграє ні Росія, ні Донбас. Ми потрапимо під величезні санкції, і так само ми не зможемо ні продавати, ні виробляти свою продукцію. Це означає економічний спад, безробіття та бідність», – сказав бізнесмен.

Р. Ахметов знову виступив за єдину Україну та назвав децентралізацію влади шляхом внесення змін до Конституції найбільш правильним шляхом вирішення ситуації в Донбасі.

Говорячи про можливий ще один сценарій: залишити все, як є, коли вся влада в Києві, а регіони розвиваються за залишковим принципом, Р. Ахметов сказав: «Цей шлях вичерпав себе, він не має права на майбутнє». Бізнесмен заявив, що сьогодні в Донбасі оселився страх: і люди закривають магазини, закривають офіси, виїжджають з міста, на вулицях стріляють і вбивають людей. «Ми живемо в біді. А я хочу, щоб Донбас і кожен житель нашого регіону були щасливими. А що таке щастя? Щастя – це тоді, коли мир над головою», – сказав він, висловивши переконання, що щасливим Донбас може бути лише

в єдиній Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Россия категорически против вступления Украины в НАТО. Об этом в интервью телеканалу Bloomberg TV заявил министр иностранных России С. Лавров.

«Попытки втянуть Украину в НАТО будут очень негативными для всей системы европейской безопасности, и мы были бы категорически против этого», – подчеркнул С. Лавров (*РБК-Україна* (<http://www.rbc.ua>). – 2014. – 14.05).

Спікер Держдуми РФ С. Нарішкін заявив, що Президент, обраний в Україні 25 травня, не буде повністю легітимним. Про це він заявив в інтерв'ю телеканалу «Росія 24». У Москві кажуть, що нинішню владу в Києві в Москві не визнають. «Звичайно, ступінь легітимності влади або Президента, обраного в разі, якщо вибори відбудуться 25 травня, на мій погляд, теж буде неповним», – сказав С. Нарішкін. Також російському парламентареві «важко уявити», що вибори в цій ситуації можуть бути цілком легітимними. «Але при цьому очевидно, що непроведення виборів – це ще більш сумна ситуація, тому з двох бід треба обирати меншу», – заявив він. С. Нарішкін не відповів прямо на запитання про те, чи готова Росія включити в свій склад Донецьку та Луганську республіки, в яких сепаратисти організували так звані референдуми, заявивши тільки, що ще бачить можливість деескалації ситуації в Україні. Раніше в Кремлі натякали, що можуть не визнати результати президентських виборів в Україні 25 травня. Однак 7 травня президент Росії В. Путін заявив, що вибори в Україні є «рухом у правильному напрямку» (*Expres.ua* (<http://expres.ua>). – 2014. – 14.05).

Россия не намерена вводит войска в Украину. Об этом стало известно из сообщения МИД РФ.

В частности, министр иностранных дел России С. Лавров заявил в своем интервью Bloomberg TV, что Россия не собирается вводить войска в Украину. Кроме того, С. Лавров подчеркнул необходимость и важность всеукраинского диалога. По его словам, за стол переговоров должны сесть все регионы Украины, как восточные, так и западные.

При этом министр уточнил, что за стол переговоров не должны попасть те, чьи руки были запятнаны кровью. Впрочем, уточнять, кто именно, С. Лавров не стал (*Новости Facenews* (<http://www.facenews.ua>). – 2014. – 14.05).

Росії вигідно мати поруч слабку Україну, яка б не могла вступити ні в Євросоюз, ні в НАТО, вважає відомий політолог В. Бала. Про це він сказав в ефірі телеканалу БТБ, передає УНН.

«Чого Росія добивається? У двох словах. Щоб ми були слабкими як держава Україна. Щоб у нас постійно була ескаляція конфлікту. Таким чином вони сподіваються, що Україна не зможе вступити ні в ЄС, ні в НАТО», – зазначив він.

Експерт також вважає нерозумними заяви про те, що Україні не час вступати в НАТО. «Я вважаю, що треба вже йти (у НАТО)», – наголосив він і додав, що наша держава не може залишатися позаблоковою після того, як фактично триває неоголошена Росією війна (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Вибори у східних областях країни не можуть бути зірваними при «точковому підході нападів сепаратистів». Тільки системний підхід до зриву може стати загрозою того, що голосування у проблемних регіонах 25 травня не відбудеться. Про це під час брифінгу зазначила керівник виборчих та парламентських програм «ОПОРИ» О. Айвазовська, передає кореспондент УНН.

Вона наголосила, що загальна кількість виборчих дільниць на Донеччині та Луганщині становить 11 % від загальної кількості дільниць в межах України.

«У сумі, виборчих дільниць на Донеччині та Луганщині є 11 % від усіх дільниць в Україні. З одного боку, це велика цифра, а з другого – ми розуміємо, що зірвати вибори, якщо буде не системний, а точковий підхід нападів сепаратистських груп неможливо, бо всі 11 % дільниць не можуть бути заблоковані 25 травня», – зауважила експерт.

Вона також звернула увагу на необхідність «забезпечити серйозні додаткові заходи безпеки для приміщень ОВК» у проблемних регіонах.

«У разі, якщо буде здійснено напад на ОВК, коли до неї вже буде доставлено всі пакети з виборчою документацією, то це може мати критичні наслідки. Тому правоохоронцям потрібно визначити всі зони ризику та надати максимальну кількість підтримки правоохоронців для цих приміщень. Також потрібно здійснювати ротації представників правоохоронних органів, залучати Нацгвардію, внутрішні війська», – зазначила О. Айвазовська.

Вона підкреслила і питання безпеки транспортування виборчої документації. «При доставці бюлетенів до ОВК, а потім до дільниць на машину можуть напасти та спалити всі бюлетені. Тоді важко буде прогнозувати, чи ЦВК швидко відреагує на це і доставить новий тираж бюлетенів на дільницю», – сказала експерт.

О. Айвазовська також наголосила і на важливості інформаційної безпеки. «Напередодні дня виборів, якщо розпочнеться активна діяльність озброєних сепаратистів щодо деморалізації членів виборчих комісій та виборців, що призведе до того, що перші не вийдуть на роботу, а другі – не підуть голосувати, то треба розуміти, що всі ці наслідки можуть бути досить серйозними», – підсумувала експерт.

Нагадаємо, голова КВУ О. Черненко зазначив, що приблизно на 3 % дільниць організувати президентські вибори вже неможливо, але на правову легітимність результатів це не вплине. Також О. Черненко заявив, що на президентські вибори 25 травня точно не прийдуть голосувати 32 % виборців Донецької та Луганської областей.

Раніше голова ЦВК М. Охендовський казав, що правоохоронні органи Луганської та Донецької області не завжди повною мірою виконують покладені на них обов'язки під час підготовки до президентських виборів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Вопрос запрета коммунистической идеологии и КПУ не требует особых консультаций в Верховной Раде. Об этом в комментарии Gazeta.ua сказал «свободовец» А. Кайда, передает «Цензор.НЕТ».

«Потому что запрет коммунистической идеологии и КПУ является делом каждого человека. Всех, кто знает о злодеяниях, которые совершила компартия по Украине еще в 20 в. Сейчас миллионы украинцев уже заявляют, что наконец надо ввести такой запрет», – отметил парламентарий.

А. Кайда напомнил, что «Свобода» зарегистрировала в парламенте законопроект о запрете коммунистической идеологии.

«В случае положительного голосования за документ прокуратура, министерство юстиции и суд будут все необходимые аргументы для запрета компартии как антиукраинской организации. Ни для кого не секрет, что коммунисты поддерживали референдум в Крыму. Он состоялся при их непосредственном участии. Сейчас ни один член Компартии не осудил того, что в происходит и Луганске – тех террористических действий Кремля. Не исключаю, что коммунисты как раз и действуют по указаниям В. Путина», – пояснил «свободовец».

Говоря о том, что делать с фракцией КПУ в ВРУ в случае запрета этой партии, А. Кайда отметил: «Должна состояться историческая справедливость, и фракция должна быть расформирована. Если хотят, пусть создают себе группу, но в случае запрета будет стоять вопрос физического присутствия этих лиц в сессионном зале» (*Цензор.нет* (<http://censor.net.ua>). – 2014. – 14.05).

У четвер, 15 травня, європейський ринок повноцінно відкрився для українських товарів і послуг.

Обнулені близько 98% мит. Заходи будуть діяти до 1 листопада. Єврокомісія сподівається, що до цього часу буде підписано Угоду про вільну торгівлю з Україною, яка є частиною Угоди про асоціацію.

За оцінками ЄС, Угода про вільну торгівлю може заощадити Україні близько 500 млн євро на рік на митах (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2014. – 15.05).

Правительство Украины решило выпустить еврооблигации на общую сумму 1 млрд дол. под гарантии Соединенных Штатов Америки. Умовля випуска утврєдєнє в постановлєннє № 132 от 8 мая.

Процентный доход по этим бумагам может составлять не больше 2,9 % годовых. Для сравнения, в прошлом году Украина выпускала 10-летние еврооблигации под 7,5 и 7,625 % и двухлетние бумаги для продажи России под 5 % годовых.

Облигации будут выпущены в ближайшие дни. Они будут пятилетними, погашение запланировано на 16 мая 2019 г., выплата процентов – каждые полгода.

Обязательства по облигациям обеспечиваются гарантией США, от имени которых действует Агентство США по международному развитию, в соответствии с соглашением о гарантиях заимствования между Украиной и Соединенными Штатами Америки, подписанным 14 апреля 2014 г.

Погашение и обслуживание облигаций осуществляется за счет средств, предусмотренных законом о госбюджете на соответствующий год для погашения и обслуживания госдолга (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 14.05).

Російська сторона готова проводити переговори про ціну на газ для України та умови його постачання у разі, якщо

буде оплачена хоча б частину боргу. Про це заявив прем'єр-міністр РФ Д. Медведєв на зустрічі з журналістами в середу, 14 травня.

«Ніхто ніколи не говорив: негайно віддайте 4 млрд дол. Але ви покажіть, що ви готові це робити... Якщо вони частину заплатять – це, як мінімум, основа для розмов», – сказав він.

«Ми готові обговорювати, що нам робити з цією проблемою. Ми готові обговорювати те, яким чином нам підтримати зараз життя людей в Україні. У цьому сенсі, напевно, ми готові навіть наступити на свої інтереси при обговоренні того, як нам далі щодо газу співпрацювати. Це, по суті, фінансова допомога», – додав Д. Медведєв.

«Сподіваємося на те, що наші друзі європейці змусять хоча б частину грошей, які вони (Україна) отримали, перевести "Газпрому"», – додав прем'єр РФ.

Водночас міністр енергетики Росії О. Новак та єврокомісар з енергетики Г. Еттінгер у телефонній розмові домовилися про зустріч 19 травня в Берліні (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 14.05).

Швейцарское правительство предоставило Украине 20 млн швейцарских франков (около 262,6 млн грн по курсу НБУ) и готово к дальнейшему расширению технической помощи. Об этом сегодня во время встречи с главой НБУ С. Кубивым в рамках Ежегодного собрания совета управляющих Европейского банка реконструкции и развития сообщила глава делегации Швейцарии Б. Мазер-Маллор, передает пресс-служба Национального банка Украины, информирует eizvestia.com.

Как отмечают в НБУ, Б. Мазер-Маллор заверила представителей украинской делегации в политической поддержке украинских правительственных инициатив относительно реформ в финансовом и других секторах экономики Украины и в финансовой – путем предоставления нашей стране помощи в размере 20 млн швейцарских франков. Также она сообщила о дальнейшем расширении технической помощи и

дополнительном использовании финансовых ресурсов, которые будут направляться на развитие аграрного и энергетического секторов, малого и среднего бизнеса Украины.

Кроме того, по словам Б. Мазер-Маллор, Швейцария в рамках сотрудничества по программе Stolen Assets Recovery (STAR) и в дальнейшем будет принимать меры по недопущению вывоза из Украины и обеспечения возвращения в страну незаконно присвоенных активов.

Также швейцарская сторона предложила создать донорский (трастовый) фонд в рамках активного сотрудничества со стратегическими партнерами и поддержки ЕБРР экономических реформ в Украине (*Eizvestia.com* (<http://news.eizvestia.com>). – 2014. – 14.05).

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) намерен реализовать на практике выпуск облигаций в гривне, а недавняя девальвация гривни лишь подтвердила важность такого инструмента для финансирования украинских предприятий в национальной валюте, заявил президент ЕБРР С. Чакрабарти.

«Много лет мы потратили на то, чтобы запустить эту инициативу. Теперь она утверждена, нужно двигаться дальше и ее реализовать», – сказал президент банка в интервью агентству «Интерфакс-Украина».

«Это особенно важно с учетом текущей ситуации: компаниям необходим доступ к финансированию в национальной валюте с учетом того, что сложно работать с другой валютой», – добавил С. Чакрабарти.

В то же время он напомнил, что ЕБРР недавно утвердил программу поддержки оборотного капитала для существующих украинских клиентов на 150 млн евро, которая поможет им сгладить последствия девальвации (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 14.05).

З січня по квітень 2014 р. залізниці України навантажили 152,7 тис. зерновозів, у яких перевезли близько 9,6 млн т вантажів зернової групи: зерна, кукурудзи, шроту, макухи. Це на 32,9 тис. вагонів (2,1 млн т вантажів) більше, ніж за чотири місяці 2013 р.

Зерна навантажено 131,3 тис. вагонів (8,4 млн т). Залізничники щодобово вантажили 1094 спеціалізовані вагони (70 тис. т). Зокрема, на експорт спрямовано 118,9 тис. зерновозів (7,7 млн т), на внутрішній ринок – 12,4 тис. вагонів (700,7 тис. т).

Порівняно з аналогічним періодом 2013 р. залізниці навантажили на 1,86 млн т більше (+27,9 %). При цьому, на експорт відправили більше на 2 млн т, а на внутрішній ринок – менше на 170 тис. т (**Урядовий портал** (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 14.05).

Україна на 1 травня посіяла ярих культур на площі 12,3 млн га, що на 9,6 % більше порівняно з аналогічною датою 2013 р. Про це йдеться в офіційних даних Державної служби статистики, передає УНН.

За інформацією Держстатистики, станом на 1 травня зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) по ярому клину посіяно на площі 2,5 млн га, що на 6,6 % менше, порівняно з минулим роком, з них ячменю – 1,8 млн га (на 10,7 % менше).

Під урожай поточного року розширено площі під посівами зернової кукурудзи – на 12,1 %, цукрових буряків – на 29,8 %, соняшнику – на 12,2 %, картоплі – на 7,4 % та овочів відкритого ґрунту – на 11,4 %.

Площі під ріпаком ярим скорочено на 39,8 % (**Українські Національні Новини** (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Підприємства галузі птахівництва у 2014 р. планують експортувати близько 170–180 тис. т курятини з урахуванням ринку Європи. Про це сказав УНН голова асоціації «Союз птахівників України» О. Бакуменко.

«У цьому році ми плануємо експортувати 170–180 тис. т курятини з урахуванням Європи. Але наскільки це буде виконано, зараз важко сказати, тому що Митний союз закритий, але ми намагатимемося вийти на інші ринки», – сказав він.

За його словами, за I квартал Україна продала за кордон 34 тис. т курятини, що на 14 % більше порівняно з аналогічним періодом минулого року. І це при тому, зазначив він, що був практично закритий ринок Митного союзу.

О. Бакуменко уточнив, що через закриття ринку Росії та Митного союзу, втрата по експорту курятини за рік становить близько 50 тис. т або 30 %. Також, за його словами, ускладнений транзит через РФ, навіть у такі країни як Киргизію, Узбекистан тощо.

Водночас Україна виходить на європейські ринки і річна квота по експорту курятини становить 36 тис. т, зазначив експерт.

Крім того, зауважив О. Бакуменко, на сьогодні українські підприємства активно займаються ринком Китаю, Саудівської Аравії та ПАР.

«Але справа в тому, що там є особливі режими з сертифікації продукції. Прем'єр-міністр проводив велику нараду і одне з питань стосувалося експорту продукції птахівництва. Буде доручення Мінекономіки, МЗС, Мінагрополітики для того, щоб провести міжурядові перемовини, щоб якомога швидше пройти цю сертифікацію. Це дуже цікаві експортні ринки, де могли б наростити свою присутність і збільшити об'єми експорту», – сказав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Рада Національного банку України надала Правлінню НБУ рекомендацію розглянути можливість зменшення граничної суми розрахунків готівкою за участю фізичних осіб до 100 тис. грн, повідомляє УНН з посиланням на повідомлення фінансової установи.

Також Рада рекомендує вимагати від акціонерів банків солідарної відповідальності за дії зі стабілізації їх діяльності,

посилити контроль за виконанням банками вимог валютного законодавства та вживати адекватних заходів до порушників, а також активніше проводити роз'яснювальну роботу з населенням та суб'єктами економічної діяльності щодо дій Національного банку України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Європейський банк реконструкції и развития прогнозирует падение ВВП Украины по итогам 2014 г. до 7 % на фоне эскалации насилия на Юго-Востоке Украины и общеэкономических проблем, говорится в региональном экономическом обзоре банка.

«Развитие ситуации на востоке Украины, дальнейшая эскалация конфликта будет существенно влиять на общеэкономическую ситуацию в стране. В этой связи падение ВВП по итогам 2014 г. составит порядка 7 %», – говорится в обзоре.

В то же время в ЕБРР отмечают, что в 2015 г. в экономике Украины будут заметны признаки стагнации, но, несмотря на это, экономика выстоит. «Внешние и фискальные дисбалансы будут со временем преодолены, в том числе посредством помощи МВФ и других финансовых доноров. По нашему сценарию необходимые структурные реформы будут воплощены вовремя, и системный банковский кризис будет преодолен, хотя и потребует значительных затрат на рекапитализацию банков», – говорится в обзоре (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 14.05).

Сьогодні в зоні високого фінансового ризику перебувають п'ять банків, які через політичну ситуацію в Україні можуть припинити свою діяльність на території нашої держави. Зокрема, ідеться про «Брокбізнесбанк»,

«Всеукраїнський банк розвитку», «Платинум-банк», «Фінбанк» і «Сбербанк Росії», повідомляє УНН з посиланням на «Голос Запоріжжя».

Згідно з даними експертного опитування, що було проведено серед фінансових аналітиків, за словами Директора з питань економічних і фінансових програм компанії Communication Group Л. Ганзюка, є три основні причини, через які діяльність перерахованих фінансових установ опиняється під загрозою.

«Є три основні причини, які ставлять ці банки на межу існування. Причина перша – ці банки існували, а деякі продовжують існувати, як конвертаційні центри. Це великі “пральні машини” для відмивання грошей та виведення активів за кордон», – повідомив Л. Ганзюк.

«Причина друга. Після того як сім'я В. Януковича перестала контролювати країну, зникли підстави для існування цих фінансових установ. Банки, які контролювали так звані люди родини: Курченко, Грановський, Кауфман, припинили працювати з державними кредитними програмами. Тобто, держава перестала розміщувати на їх рахунках кошти, а також брати у них кредити», – підкреслив експерт.

Крім того, за його словами, третя причина полягає в тому, що частина банків може бути причетна до фінансування сепаратистських рухів.

Директор з питань економічних і фінансових програм компанії Communication Group також додав, що правоохоронні стосовно деяких банків уже відкрили кримінальні провадження (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 14.05).

Міський суд Москви визнав законним арешт російських рахунків української кондитерської компанії Roshen майже на 3 млрд р., повідомляє УНН з посиланням на українську службу ВВС.

«Roshen не є процесуальною особою у справі. Це юридична особа. Йому не висунуті жодні звинувачення. Ні цивільних

позовів. І на підставі чого була розрахована така сума, було незрозуміло», – цитують ЗМІ адвоката компанії В. Волкову, за словами якої компанія має намір оскаржити рішення про арешт **(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 14.05).**

Україна в апрелі поставила на російський ринок 883 т сиров. Это в 5,5 раза меньше, чем год назад (4,833 тыс. т). Об этом заявили в Национальном союзе производителей молока.

В то же время поставки сухой сыворотки сократились до 140 с 820 т, а импорт сливочного масла из Украины возрос в 10 раз – с 40 до 394 т.

В I квартале 2014 г. объем поставок молочных продуктов в Россию из Украины превысил 100 тыс. т.

По сравнению с тем же периодом прошлого года он снизился почти на 10 тыс. т, что связано с сокращением импорта сыров в связи с приостановкой поставок из некоторых украинских сыродельных предприятий.

Показатель в пересчете на молоко мог быть и меньше, но Украина за квартал значительно увеличила поставки сухой сыворотки и сливочного масла на российский рынок (**Finance.Ua (<http://news.finance.ua>)). – 2014. – 14.05).**

На нинішньому етапі не планується включати керівників «Газпрому» до списку осіб, до яких застосовуються санкції Євросоюзу, та вдаватися до економічних санкцій «третьої фази». Про це заявила офіційний представник голови дипломатії ЄС К. Ештон М. Косьянчич на брифінгу в Брюсселі в середу.

«Рада ЄС розширила в понеділок список “обмежувальних заходів”, він залишається відкритим, але наразі неможливо сказати, хто увійде до нього в майбутньому», – сказала М. Косьянчич.

Вона відповідала на запитання, чи застосовуватимуть індивідуальні санкції до керівництва «Газпрому» у зв'язку з

діями Росії в газовому секторі Криму, а також чи будуть у зв'язку з цим економічні санкції «третьої фази».

М. Косьянич також пояснила, що триває підготовка заходів «третьої фази», критерії її застосування було оприлюднено. Але період їх застосування ще не настав.

«Нині ми вже застосували низку обмежувальних заходів у зв'язку з ситуацією в Криму, які є дуже адресними, але, крім цього, готуються заходи у сфері торгівлі, фінансів і ще кількох галузях. Ця робота помітно просунулася», – сказала М. Косьянич (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 14.05).

США и Евросоюз готовят очередной пакет санкций против России, который будет введен в случае, если Запад заподозрит Москву в попытках сорвать украинские президентские выборы 25 мая. Американскому и европейскому бизнесу, в частности, могут запретить поставлять в Россию высокотехнологичное оборудование для энергетической отрасли, пишет РБК daily.

Вашингтон с 1 марта уже приостановил выдачу новых экспортных лицензий на высокотехнологичное оборудование, которое может использоваться в военных целях, а с 28 апреля вообще запретил их выдачу.

Текущие проекты в ТЭКе могут быть ограждены от санкций, но новые программы рискуют подвергнуться дополнительному контролю со стороны США или заблокированы, пишет издание. Заметнее всего эти санкции отразятся на шельфовых проектах «Роснефти» и «Газпрома», у которых мало опыта в развитии таких проектов.

«Российские технологии сейчас не в состоянии заместить то, что предлагают иностранцы. Так исторически сложилось: там (на Западе) компании столетия спокойно работают и развиваются, при них целые исследовательские институты работают. В России же нефтесервисная отрасль пережила не одну реформу и скорее борется за выживание, чем развивается», – говорит исполнительный вице-президент российской нефтесервисной компании «НьюТек Сервисез» Р. Нуриев.

Единственный действующий российский проект на арктическом шельфе – Приразломное месторождение «Газпрома». «Роснефть», заключившая соглашения о работе на шельфе с ExxonMobil, Eni и Statoil, планирует пробурить первую скважину в Карском море в августе 2014 г.

Проектам нефтяников на суше новые санкции не так опасны: основная часть оборудования, которое закупают нефтяные компании, имеет российские аналоги.

По мнению президента некоммерческого объединения «Союзнефтегазсервиса» И. Мельникова, на разработку собственных программно-аппаратных средств для нефтегазового сектора уйдет два–три года. Сотрудничество с западными компаниями, несмотря на потенциальные санкции, может продолжаться через посредников, считает он.

Технологические санкции ударят по ведущим американским нефтесервисным компаниям: Schlumberger, Halliburton и Baker Hughes, которые сотрудничают с нефтегазовыми партнерами в России, ведя разведку сложно извлекаемых запасов российской нефти.

Годовая выручка Schlumberger на российском рынке – около 3 млрд дол., Weatherford – около 1 млрд, Halliburton и Baker Hughes – по 0,5 млрд. Даже если этим компаниям запретят поставлять высокотехнологичное оборудование в Россию, российские компании смогут найти аналоги в Китае, где западные компании производят половину своих продуктов. По оценкам экспертов Минэнерго, в ближайшие три года серьезного влияния на отрасль введение технологических санкций не окажет (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 14.05).

Цель нового российско-украинского газового кризиса заключается в продавлении строительства газопровода «Южный поток», который будет транспортировать российский газ в Европу в обход Украины, заявил бывший премьер-министр Чехии, президент Чешской ассоциации централизованного отопления М. Тополанек, пишет «Українська енергетика» со ссылкой на PraguePost.

Подобным М. Тополанек назвал 2009 г., когда целью было продать газопровод «Северный поток». Энергетический кризис в 2009 г., когда поставки газа через Украину в Европу были прерваны, имеет сходные черты с нынешним, отметил он.

«В то время как одной из основных целей при кризисе 2009 г. было ослабление противостояния Швеции, Балтийских стран и Польши строительству “Северного потока”, который затем был завершен немедленно, можно ожидать, что основной целью российско-украинского кризиса является давление по строительству “Южного потока”, – сказал М. Тополанек, который в 2009 г. возглавлял правительство Чехии.

Он добавил, что энергетическая безопасность не улучшилась с 2009 г. «Мы снова делаем те же ошибки», – сказал М. Тополанек.

Усилия России по созданию защитной зоны от окружающих стран стали очевидными в российско-украинском конфликте, отметил он. М. Тополанек также упомянул о стратегической важности участка вокруг Славянска, якобы имеющего большие запасы сланцевого газа.

Решение кризиса в Украине может заключаться в приватизации украинской газотранспортной системы, заявил М. Тополанек. «Крупные игроки на рынке, такие как “Газпром”, купили бы ее», – сказал он, указав при этом возможную цену – 20 млрд дол. (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 14.05).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 34

Бюлетень підготували:

Т. Гранчак, В. Бондаренко, О. Ворошилов, Н. Тарасенко

Редактори: Т. Дубас,
О. Федоренко, Ю. Шлапак
Комп’ютерна верстка:
В. Бондаренко

Підп. до друку 15.05.2014.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 3,91. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.